

Delårsbokslut 2018

Januari - Juni
FÖR ÖSTHAMMARS KOMMUN

Innehållsförteckning

Denna sida ger en mer detaljerad innehållsmässig beskrivning av de olika delarna i Östhammars kommuns delårsrapport.

Organisation och övergripande kommentarer

Kommunens organisation presenteras .....sid 4

Förvaltningsberättelse

Fullmäktiges strategiska inriktningsmål .....sid 5

Resultatmätten knutna till de strategiska inriktningsorden mäts på årsbasis. Måluppfyllelsen i delårsbokslutet endast en prognos baserad på de observationer som gjorts under delåret.

Drift- och investeringsredovisning.....sid 7

Kommunens drift- och investeringsredovisning med korta kommentarer.

Personalekonomisk redovisning.....sid 10

Förvaltningsberättelsen skall beskriva ”väsentliga personalförhållanden”. I detta avsnitt fokuseras på kommunens personal ur ett antal aspekter.

Hållbarhet.....sid 11

Verksamhetsberättelse

Nämndernas verksamhetsberättelser.....sid 15

Kommunstyrelsen	15
Lokala Säkerhetsnämnden	20
Bygg- och miljönämnden	21
Kultur- och fritidsnämnden	23
Barn- och utbildningsnämnden	24
Socialnämnden	27

Bolagen i koncernen.....sid 31

Förvaltningsberättelse- Räkenskaper

Finansiell analys .....sid 33

Målsättningen med den finansiella analysen är att beskriva periodens finansiella resultat och de viktigaste trenderna både inom kommunen och den sammanställda redovisningen. Här ges också en beskrivning av uppfyllande av balanskrav och god ekonomisk hushållning.

Resultaträkn, kassaflödesanalys, balansräkn.. ..sid 34

Kommunens resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning

Noter.....sid 36

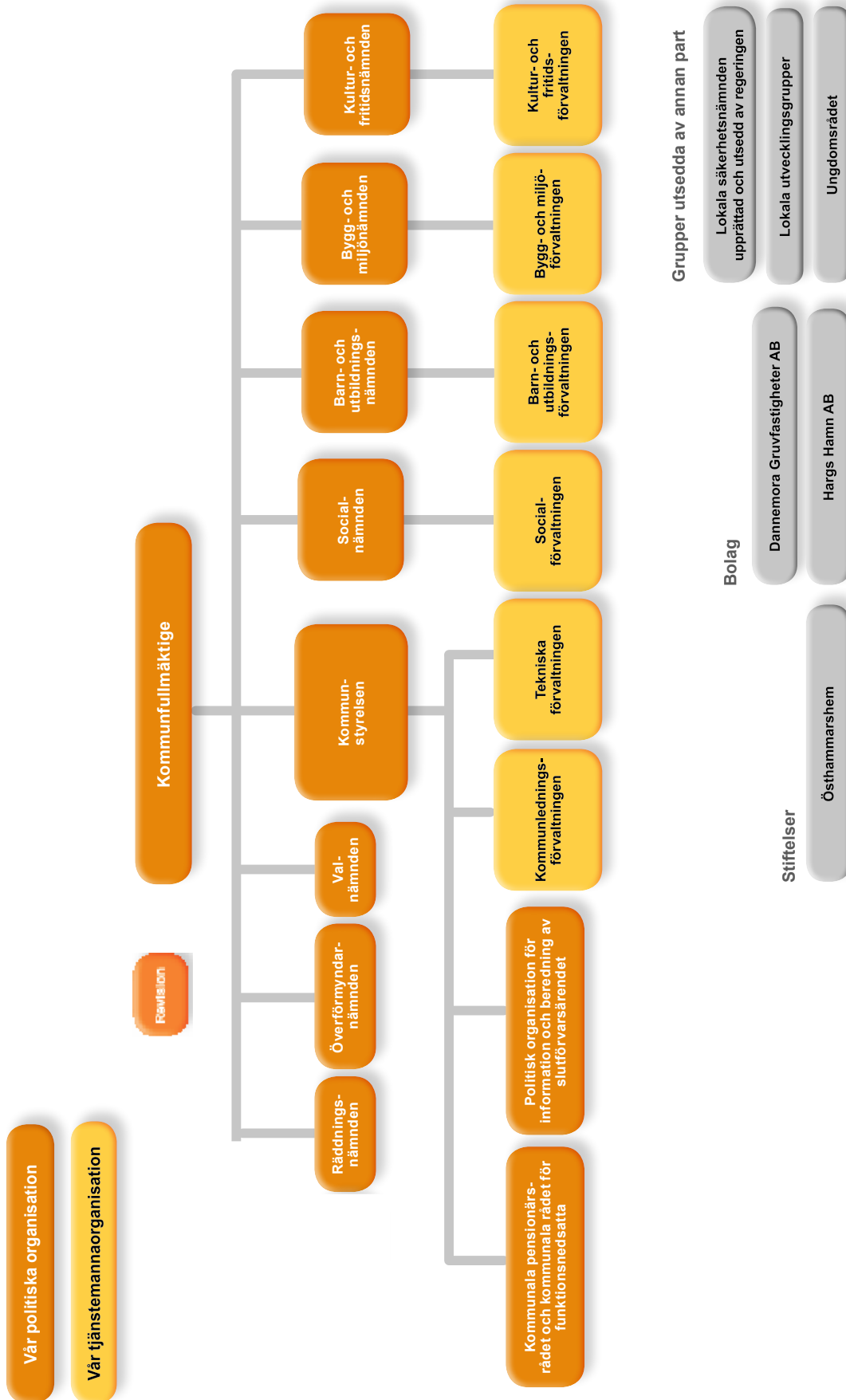
Under detta avsnitt redovisas noter till kommunens resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning.

Tillämpade redovisningsprinciper ..... sid 40

Här görs en beskrivning av de viktigaste redovisningsprinciperna både för kommunen och för koncernen. Östhammars kommuns målsättning är att följa kommunallagen, kommunal redovisningslag och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning.

Redovisningsmodell.....sid 41

Östhammars kommun använder en modell för beskrivning och analys av kommunens verksamhet.

Prognos och kommentarer till måluppfyllelse av kommunfullmäktiges strategiska inriktningsmål 2018

Östhammars styrmodell

I budget för 2018 beslutade fullmäktige om en förändrad styrmodell för kommunens verksamhet. Styrhuset. Syftet med Styrhuset är att ge de förtroendevalda bättre möjlighet att prioritera och verktyg för att styra verksamhetens inriktning.

Modellen bygger på tre delar.

Strategiska inriktningsområden. Är områden som är prioriterade och där de förtroendevalda vill se en förändring. Är fyra stycken; En attraktiv och växande kommun, En hållbar kommun, En lärande kommun, En öppen kommun.

Uppdrag. Ges av den politiska nivån till förvaltningarna. Genom uppdragen talar nämnden om förvaltningen vad man vill att den ska göra och prioritera under verk-

samhetsåret. Knyts till de strategiska inriktningsområdena men kan också vara fristående från strategiska inriktningsområdena kan t ex härröra från statliga föreskrifter.

Analysfakta. Är nyckeltal som nämnden vill följa för att mäta verksamheten och se om de strategiska inriktningsområdena genomgår önskvärda förändringar.

Styrhuset ska genomgående vara den modell som används för att styra verksamhet ända ner på enhetsnivå.

I tabellen nedan framgår fullmäktiges inriktningsmål och de resultatmål som är knutna till varje inriktningsmål med en kommentar till. Varje nämnd har också satt upp mål som inte är knutna till fullmäktiges inriktningsmål, dessa framgår av respektive nämndredovisning.

Strategiskt inriktningsområde/ Resultatmål	Kommentar
En attraktiv och växande kommun	
Befolkningsutveckling, nettoökning av befolkning	Efter en stark ökning de senaste två åren har ökningen avstannat. Detta beror främst på att bostadsbyggandet minskat det senaste året. I nuläget växer kommunen med 122 personer jämfört med samma tid förra året. Då målsättningen är en ökning med 300 personer/år är prognosen att vi inte når resultatmålet även om vi bedömer att antalet färdigställda bostäder ökar under perioden april-oktober
Företagarnas nöjdhet med kommunens service, NKI-insikt	Här ser vi en förbättring jämfört med 2017. Nöjd kund index avseende såväl bygglov som vår tillsyn av livsmedelslagen har förbättrats. Prognosen är att vi kan nå resultatmålet vid årets slut.
Kommunens boendeattraktivitet, Fokus bäst att bo- ranking	Detta mäts i en ranking gjord av tidningen Fokus. Vår bedömning är att vi når resultatmålet för 2018.
En hållbar kommun	
Långsiktig finansiering, resultat i % av skatter och bidrag	Resultatmålet är att vi ska nå 2 % i överskott i våra finanser. Prognosen är att vi inte når målet 2018. Kostnadsökningar inom vård och omsorg samt kostnadsökning och intäktsminskningar inom individ och familjeomsorg utgör den största källan till ett svagare resultat.
Välmående och hälsa, upplevd hälsa i befolkningen	Prognosen är att vi når resultatmålet. Låg arbetslöshet, få hushåll med behov av ekonomiskt bistånd, låg brottslighet samt få personer i utsatta hushåll genererar en god grundsituation när det gäller social hållbarhet.

<p>Aktuell hållbarhets ranking av kommuner</p>	<p>Vi har nått nuvarande resultatmått för Östhammars kommun, att nå topp 150 i Sverige, en förbättring från föregående år! Tidigare år har kommunen haft ett resultatmått på 125, varför det kan finnas anledning att se över resultatmåttets målnivå nu när vi nått plats 147. Utöver det som mäts i Aktuell Hållbarhets kommunranking arbetar kommunen för en ökad hållbarhet på en mängd olika sätt. Flera av dem avspeglas i kommunens uppföljning av de beslutade miljömålen, och styrningen genom policy för hållbar utveckling. Men det finns också många områden vi idag inte mäter men sammanfattar i kommunens årliga Hållbarhetsbokslut. Det är alltså viktigt att behålla den bredare bilden av hållbarhetsarbetet kommunen arbetar för.</p>
<p>En lärande kommun</p>	
<p>Gymnasieexamen, andelen elever som inom fyra år tagit examen</p>	<p>Prognosen är att vi når resultatmättet.</p>
<p>Kompetensförsörjning, andelen genomförda rekryteringar</p>	<p>Tillgången på arbetskraft med relevant kompetens är en faktor som i stor utsträckning påverkar företagens möjligheter att växa. Enligt Svenskt Näringslivs rekryteringsenkät misslyckas företag med en av fem rekryteringar. Den enskilt största förklaringen till företagens svårigheter att rekrytera är brist på personer med rätt yrkeserfarenhet. Privata arbetsgivare i Östhammar upplever i högre grad än genomsnittet för företag i såväl Uppsala län som riket att det är svårt att hitta arbetskraft med relevant kompetens. Utvecklingen har varit negativ under åren 2013-2017 medan utvecklingen 2017-2018 har varit svagt positiv i Östhammars kommun samtidigt som en fortsatt negativ utveckling kan skönjas vid en jämförelse med läns- och rikssnittet. På såväl lokal som region och nationell nivå upplever dock företagen fortsatt stora svårigheter att rekrytera.</p>
<p>Den egna organisationens lärande och utveckling, andelen medarbetare som får en fortbildning mer än två dagar,</p>	<p>Detta är ett nytt resultatmått och får bilda bas för kommande års jämförelser. Det finns en risk att fortbildningen minskar under 2018 då årets ekonomiska resultat leder till försiktighet under andra halvåret.</p>
<p>En öppen kommun</p>	
<p>Andelen invånare som upplever att de har inflytande</p>	<p>Prognosen är att vi når resultatmättet</p>
<p>Andelen invånare som har förtroende för kommunen</p>	<p>Prognosen är att vi når resultatmättet</p>
<p>Andelen invånare som känner sig trygga</p>	<p>Prognosen är att vi når resultatmättet. Här återkommer samma faktorer som påverkar den sociala hållbarheten, arbetsmarknad, utsatthet, gymnasieexamen etc.</p>

Driftredovisning 2018-06-30

mnkr	Delårs- Budget	Utfall 180630	Delårs- avvikelse	Årsbudget 2018	Helårs- prognos	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse	-85,9	-74,1	11,9	-175,8	-180,0	-4,2
varav finansförvaltning	-4,9	-5,2	-0,3	-9,9	-12,8	-2,9
varav kommunledningskontor	-54,3	-46,2	8,1	-109,3	-110,5	-1,3
varav enh för arbete o sysselsättning	-4,1	-2,3	1,8	-8,9	-7,9	1,0
varav teknisk förvaltning	-22,7	-23,6	-0,9	-47,8	-48,8	-1,0
varav affärsverksamhet VA/Renh	0,0	3,3	3,2	0,0	0,0	0,0
Lokal Säkerhetsnämnd	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	-2,3	-3,9	-1,6	-5,9	-6,4	-0,5
Kultur- och fritidsnämnd	-19,4	-16,7	2,6	-39,3	-37,8	1,5
Barn- och utbildningsnämnd	-269,7	-269,8	-0,1	-537,2	-537,2	0,0
Socialnämnd	-217,8	-239,0	-21,2	-447,6	-485,6	-38,0
Verksamhetens nettokostnad	-595,2	-603,5	-8,3	-1 205,7	-1 246,9	-41,2
Skatter och generella statsbidrag	618,2	618,3	0,1	1 236,5	1 234,7	-1,7
Räntenetto	-3,0	-0,2	2,8	-6,0	0,0	6,0
Periodens resultat	20,0	14,6	-5,5	24,7	-12,2	-36,9

Kommentar

Östhammars kommun visar första halvåret 2018 ett överskott 14,6 mnkr. Det ska jämföras med ett budgeterat överskott för samma period på 20,0 mnkr vilket innebär ett underskott mot budget på 5,5 mnkr. För motsvarande tidsperiod 2017 var resultat 45,5 mnkr. Kommunen visar en påtaglig försämring av finanserna jämfört med 2017 då resultatet snarast var för starkt. Intäkterna är nivå med budget men 25 mnkr lägre än samma period förra året. Kostnaderna överstiger budget med drygt 10 mnkr och är 22 mnkr högre än motsvarande period 2017. Skatteintäkter och generella statsbidrag är i nivå med budget. Finansiella kostnader och intäkter är knappt 4 mnkr bättre än budget vilket beror på det mycket gynnsamma ränteläget.

Prognosen för helåret är att verksamhetens nettokostnader kommer överstiga budget med 41 mnkr ett underskott mot budget på 3 %. Sammantaget visar detta en mycket oroande utveckling där kostnaderna ökar mycket snabbare än intäkter och skatteintäkter.

Per nämnd är det endast Barn- och utbildningsnämnden som uppvisar ett resultat som överensstämmer med budget. Kommunstyrelsen och Kultur- och fritidsnämnden visar överskott jämfört med budget. Bygg- och miljönämnden och Socialnämnden visar underskott jämfört med budget.

Kommunstyrelsen visar ett överskott på 12 mnkr, varav renhållningsverksamheten står för 3 mnkr. Överskottet beror till en del på kostnader rörande hösten som kommer under senare delen av året.

Verksamheten inom arbetsmarknad och sysselsättning har inte kommit igång med all verksamhet som planerats för nyanlända vilket gjort att det fått medel över. Även det gynnsamma ränteläget ger kommunen räntekostnader som är lägre än budgeterat.

Tekniska kontoret visar ett underskott 1 mnkr vilket för-

klaras av dyrare drift och underhåll av verksamhetslokaler. Renhållningsverksamheten redovisar ett överskott. Detta görs medvetet för att minska ett sedan tidigare upparbetat underskott inom renhållningsverksamheten.

Bygg- och miljönämndens underskott beror framförallt på lägre intäkter än budget, då detta är en verksamhet som till stora delar finansieras mha avgifter slår färre ansökningar om bygglov mot ekonomin.

Kommunens ojämförigt största ekonomiska problem är Socialnämndens underskott som den sista juni uppgår till -21 mnkr. Både Individ- och familjeomsorg och Vård och omsorg visar stora underskott och detta inom samtliga verksamheter. För helåret beräknas underskottet bli 38 mnkr. Socialnämndens budgetram för 2018 uppgår till 447,6 mnkr (budgettillskott om 0,5 mnkr till IFO under våren), vilket är en ökning med 4,29 procent jämfört med föregående år.

Inom blocket "Individ- och familjeomsorg" finns kostnader för placeringar, öppenvård, rådgivning, ekonomiskt bistånd och ensamkommande barn. Prognosen för blocket individ- och familjeomsorg är en nettokostnad om 78,8 mnkr 2018 vilket ger ett underskott på -17,4 mnkr

Behovet av familjehem och HVB - boenden har ökat och detta är en mycket kostsam verksamhet där enstaka ökning av placeringar kostar mycket. Även verksamheten ensamkommande barn visar betydande underskott vilket framförallt beror att intäkterna är betydligt lägre än budget. Detta beror på en turbulent situation kring åldersbedömningar, överflytt till Migrationsverket samt en osäkerhet kring vissa ersättningar ersättningstyper i det nya ersättningssystemet.

Den totala nettokostnaden för äldreomsorg beräknas till 257,6 mnkr vilket jämfört med en budget på 234,1 mnkr resulterar i ett prognostiserat underskott på -23,5 mnkr. Inom detta block är ordinärt boende samt särskilt boende, äldre

de största; och står för 29 procent respektive 52 procent av de budgeterade kostnaderna. Utöver dessa verksamheter ingår SoL-insatser bland annat i form av ledsagning, anhöriganställning samt ej biståndsbedömda verksamheter. En handlingsplan med ett effektivare personalschema trädde i kraft från maj förväntas minska kostnaderna.

Bristen på sjuksköterskor kräver dyra, inhyrda sådana. Bara på Edsvägen beräknas hyrsjuksköterskor kosta 1,2

mnkr under perioden juni till augusti. Målsättningen är inte bara att rekrytera sjuksköterskor och på så sätt minska beroendet av dessa och minska kostnaderna, utan målsättningen är även att rekrytera annan HSL-personal så som arbetsterapeuter och liknande. Ett aktivt arbete görs och har gjorts under året för att nå detta mål.

För verksamheten funktionshinder prognostiseras ett resultat i nivå med budget.

Resultaträkning med prognos 2018-06-30

mnkr	Redovisning 2017-06-30	Redovisning 2018-06-30	Delårsbudget 2018-06-30	Avvikelse 2018-06-30	Årsbudget 2018	Prognos 2018	Avvikelse
Verksamhetens intäkter	186,0	151,1	149,7	1,4	299,5	280,5	-19,0
Verksamhetens kostnader	-706,5	-725,5	-715,2	-10,3	-1 445,8	-1 467,9	-22,1
Avskrivningar	-30,3	-29,2	-29,7	0,5	-59,5	-59,5	0,0
Verksamhetens nettokostnader	-550,8	-603,6	-595,2	-8,4	-1 205,7	-1 246,9	-41,2
Skatteintäkter	512,0	517,0	515,1	2,0	1 030,1	1 032,2	2,1
Generella statsbidrag & utjämn	83,5	101,3	103,2	-1,9	206,3	202,5	-3,8
Finansiella intäkter	1,4	0,2	0,8	-0,6	1,6	1,6	0,0
Finansiella kostnader	-0,4	-0,4	-3,8	3,4	-7,6	-1,6	6,0
Finansposter	596,5	618,1	615,2	2,9	1 230,5	1 234,7	4,2
Årets resultat	45,6	14,5	20,0	-5,5	24,8	-12,2	-36,9

En resultatrapport visar kommunens ekonomiska utfall ur en annan vinkel. Nettokostnaderna är drygt 50 mnkr högre under första halvåret 2018 jämfört med motsvarande period 2017, motsvarande en ökning på 10 %. I resultatrapporten syns också att nettokostnaderna överskrider budget med 41 mnkr. Jämför detta med skatteintäkter och generella statsbidrag som avviker 2 mnkr från budgeterat värde. Det visar att kommunens kostnader går i otakt med kommunens skatteintäkter.

Kostnaden för arbetskraft inkl pensioner och sociala avgifter har ökat med 18 mnkr, 4%. Driftbidrag från staten

har minskat med 22 mnkr, -31 %. Skatteintäkter och generella statsbidrag har under samma period en ökat med 4 %.

Prognosen för helåret pekar på en förlust på 12 mnkr, dvs nettokostnaderna överstiger skatteintäkter och statsbidrag. I budget för 2018 budgeterades ett överskott på 24,8 mnkr. Senaste gången kommunen redovisade en förlust var 2003. Att nettokostnaderna överstiger skatteintäkter och statsbidrag är mycket allvarligt. Enligt kommunallagen måste en kommun som redovisar en förlust för budgetåret i sin årsredovisning redogöra för vilka åtgärder som kommer vidtas för att återställa det negativa resultatet.

Investeringsredovisning 2018-06-30

mnkr	Delårs Budget	Utfall 180630	Delårs avvikelse	Budget 2018	Helårs prognos	Budget- avvikelse
Kommunstyrelse	144,6	49,6	95,0	289,3	210,8	78,5
varav kommunledningskontor	10,3	1,2	9,0	20,5	16,5	4,0
varav IT kontor	1,1	0,2	0,8	2,1	2,1	0,0
varav enh för arbete o sysselsättning	0,3	0,0	0,3	0,5	0,0	0,5
varav teknisk förvaltning	132,1	48,1	83,9	264,2	190,1	74,0
varav affärsverksamhet Renhållning	1,0	0,0	1,0	2,0	2,0	0,0
Bygg- och miljönämnd	0,1	0,0	0,1	0,2	0,2	0,0
Kultur- och fritidsnämnd	3,7	2,9	0,7	7,4	7,4	0,0
Barn- och utbildningsnämnd	2,3	0,1	2,1	4,5	4,5	0,0
Socialnämnd	2,3	1,0	1,3	4,6	4,6	0,0
NETTOINVESTERINGAR	153,0	53,6	99,3	306,0	227,4	78,5

Personalekonomisk redovisning

Kommunen har en personalintensiv verksamhet. Ungefär 69 % av kommunens kostnader är personalkostnader. Personalen är kommunens viktigaste resurs. Därför är det viktigt att uppmärksamma den ur olika perspektiv.

Vår personal

Antalet tillsvidareanställda var 30 juni 2018, 1 750 personer. Deras arbetstid motsvarar 1 595 årsarbetare. Medelåldern hos de tillsvidareanställda är 47 år.

Under perioden 1 januari – 30 juni arbetade timvikarier 121 305 timmar. Omräknat till årsarbetare blir detta 91,89. Av dessa står Barn- och utbildningsförvaltningen för 20,5% och Tekniska förvaltningen för 7,53 %. Socialförvaltningen står för 52,65 % exklusive gruppen anhörigvårdare, avlösare, ledsagare och personliga assistenter PAN som står för 14,21 årsarbetare eller 15,47 % av totala arbetade timmar.

Totalt antal personer som arbetat timmar är 748 personer

Gruppering och fördelning av tjänster

Kommunens verksamheter är kvinnodominerade, 84,90 % av den tillsvidareanställda personalen är kvinnor. Kommunens anställda inplaceras i olika befattningsområden och fördelningen enligt tabell nedan

Antal tillsvidareanställda per 30 juni 2018, 2017, 2016

Huvudområde	2016	2017	2018
Administration	85	97	107
Enheten för arbete och sysselsättning	72	76	76
Kultur och Fritid	38	37	36
Teknik	165	155	150
Utbildning	651	665	659
Vård och Omsorg	693	720	737
Summa*	1 704	1 750	1765

*Det finns anställda som har deltidsanställningar i två förvaltningar. Därför ser det ut som att den totala summan, 1750 anställda, per 30 juni 2018 misstämmer.

Sjukfrånvaro per nämnd 2018-06-30

	01-01 - 06-30 2016		01-01 - 06-30 2017		01-01 - 06-30 2018	
	Timmar	%	Timmar	%	Timmar	%
Barn- och utbildningsförvaltning	37 198	6,5	46 376	7,7	43 196	6,9
Kommunledningskontor	8 840	6,9	8 960	6,2	13 556	8,4
Kultur- och fritidsförvaltning	1 788	6,4	2 314	7,9	2 654	8,7
Bygg- och miljöförvaltning	647	2,6	948	3,4	2 045	7,7
Socialförvaltning	46 830	8,2	55 786	9,3	58 740	9,7
Teknisk förvaltning	8 299	5,8	8 493	6,1	12 880	9,4
Summa totalt	103 602	7,1	122 877	7,9	133 071	8,4

2015 är antal tillsvidareanställda beräknat per 31 augusti.

Åldersstruktur

Medelåldern hos de tillsvidareanställda är 47,0 år.

Sjukfrånvaron

Totala sjukfrånvaron i kommunen de första sex månaderna 2018 är 8,4 %, dvs personalen var sjuk 8,4 % av den planerade arbetstiden. Andelen långtidssjukfrånvaro, av den totala sjukfrånvaron, är 50,5 %

Sjukfrånvaro (%) i förhållande till ordinarie arbetstid

01-01 - 06-30	2016	2017	2018
Total sjukfrånvaro	7,1	7,9	8,4
Ålder			
< 29 år	5,6	8,5	7,7
30 - 49 år	7,2	7,0	8,1
> 50 år	7,3	8,6	8,8
Kvinnor	7,9	9,2	9,1
Män	4,1	6,0	4,9
Långtidssjukfrånvaro	49,3	48,3	50,0

Löner och pensioner

Under årets första sex månader 2018 utbetalades 327 mnkr i löner, arvoden och övriga ersättningar. För arbetsgivaravgifter och arbetsmarknadsförsäkringar betalades 100 mnkr. Den totala kostnaden för pensioner inklusive löneskatt var 37 mnkr.

Hållbarhet

Social hållbarhet

Ett socialt hållbart samhälle är ett jämställt och jämlikt samhälle där människor lever ett gott liv med god hälsa, utan orättfärdiga skillnader; ett samhälle med hög tolerans där människors lika värde står i centrum, vilket kräver att människor känner tillit och förtroende till varandra och är delaktiga i samhällsutvecklingen. Social hållbarhet är av avgörande betydelse för det demokratiska samhället och är helt nödvändig ur ett samhällsekoniskt perspektiv. Ett socialt hållbart samhälle tål påfrestningar, är anpassningsbart och förändringsbenäget (resilient). (SKL/Folkhälsomyndigheten)

I rapporteringen kring social hållbarhet i Östhammars kommun har vi valt att utgå från rubrikerna Trygghet, Valfärd och folkhälsa, Jämställdhet och likabehandling, Delaktighet och inflytande, Unga i kommunen, Integration samt Arbetsmarknad och företagande. Alla nämnder och förvaltningar har erbjudits delaktighet i rapporteringen som sammanställts vid Strategienheten. Hållbarhetsredovisning i sin helhet finns i respektive nämnds delårsberättelse. Arbetet med att ta fram en kommunövergripande policy för området social hållbarhet pågår.

Jämställdhet och likabehandling

Samtliga nämnder och förvaltningar är, utifrån strategin för jämställdhetsintegrering, ålagda att rapportera all individbaserad statistik könsuppdelad och agera utifrån resultat av analyserna. Uppföljningssystemet Stratsys har anpassats fullt ut för att möjliggöra den nya könsuppdelade rapporteringen.

Under våren har Lednings- och verksamhetsstöd arbetat fram en policy för likabehandling och mångfald med tillhörande riktlinjer och handlingsplan som ska antas i kommunfullmäktige i höst.

Samtliga chefer har erbjudits utbildning i kompetensbaserad rekrytering. En systematisk rekryteringprocess som utgår från kompetens ska säkerställa att alla lika möjligheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsnedsättning, sexuell läggning eller ålder.

Barn och utbildning

Alla förskolor och skolor har en plan mot kränkande behandling. Förskolan arbetar med en treårsplan för jämställd förskola.

Socialnämnden

Socialnämndens uppdrag är att män och kvinnor, utifrån ibland olika behov, skall ha lika goda möjligheter att uppnå bästa möjliga hälsa och livsvillkor. Socialnämnden har påbörjat ett arbete med de tre huvudområden som socialstyrelsen prioriterat. De första stegen i dessa arbeten är säkerställa tillgången tillgänglig data utifrån ett jämställdhetsperspektiv. Nästa steg är att vidareutveckla analyser som möjliggör uppföljning av beslutade insatser. Här har ett arbete påbörjats inom förvaltningen.

Kultur och fritid

Kultur och fritidsnämnden har beslutat om särskilt föreningsbidrag till Gimo Ridklubbs anläggning. Kommunen driver ishallar i egen regi med huvudsakligen pojkar/män som användare medan kommunens enda större ridanläggning huvudsakligen har flickor som användare.

Tekniska

Att öka andelen kvinnor på enheten Gata-Fastighet har historiskt varit svårt då väldigt få kvinnor utbildas inom det området. Vi försöker aktivt placera fler kvinnliga skolungdomar på enheten till de kommunala sommarjobben. Måltidsenheten består av i princip enbart kvinnor. Vi har haft fler manliga sökande till våra kockjobb men har ofta endast haft möjlighet att erbjuda deltid, vilket enligt vår erfarenhet, inte har varit av intresse för de manliga kockarna. Vi har därför uppmanat fler av våra enheter att möjliggöra för högre tjänstgöringsgrader och heltider. Städ har också övervägande kvinnor i anställning och även där pågår ett arbete att vid ny-rekrytering skapa intresse hos män för städyrket.

Trygghet, välfärd och folkhälsa

Socialnämnden

Ny regional riktlinje för olika missbruksformer är framtagen under perioden, så även lokal överenskommelse likt som handlingsplan för psykisk hälsa.

Upparbetat samarbete med kvinnojouren Freja som stöds ekonomisk med föreningsbidrag. Öppen mottagning med familjerådgivning. Öppen ingång för brottsoffer med tillgång till samtalsstöd. Omfattande aktiviteter på mötesplatser som är öppna för allmänheten. Samverkan med intresseföreningar inom civilsamhället.

Barn och utbildning

Östhammars kommun har tydliga rutiner för förebyggande åtgärder och för rapportering av kränkande behandling till huvudmannen. Det betyder att nämnden får kännedom om alla ärenden och har en överblick över vad som händer och om kränkningarna har upphört eller inte, efter vidtagna åtgärder.

Kultur och fritid

Planeringsmöten har genomförts för projektet High Five - trygg idrott för barn och unga tillsammans med Rädda Barnen och SISU Idrottsutbildarna där målet är att delta i idrottsföreningar ska få hjälp med att ta fram tydliga rutiner för att förebygga, upptäcka och hantera diskriminering, kränkningar och sexuella övergrepp.

Genom att erbjuda attraktiva aktiviteter för ungdomar bidrar verksamheten till att öka trygghet, välfärd och förbättra folkhälsan.

Tekniska

Trygghetsvandringar med polis och olika intresseorganisationer genomförs ortsvist. Vandringarna genererar åtgärdsförslag som vi under året arbetar med för att öka

tryggheten i våra utemiljöer och lokaler.

God, säker, hållbar och näringsriktig mat är en viktig förutsättning för god hälsa. Utifrån detta perspektiv har vi fortsatt vårt arbete med servera fler gröna rätter och mat efter säsong.

Delaktighet och inflytande

På kommunens externa hemsida finns ett antal tjänster för att underlätta och uppmuntra delaktighet och inflytande för kommunens invånare. Under våren 2018 infördes Folkmotion som en ny tjänst och en informationskampanj av samtliga tjänster genomfördes. Kommunen använder sig även av sociala medier i dialog med medborgarna; framförallt Facebook men också Twitter, Youtube och Instagram.

För att uppmuntra lokala initiativ finns det möjlighet att bilda utvecklingsgrupper och fokusgrupper, för att ytterligare stärka den demokratiska processen och möjliggöra för våra kommuninvånare att påverka utvecklingen i kommunen

Under våren 2018 lanserades kommunens digitala anslagstavla.

Barn och utbildning

På skolorna finns klassråd och elevråd. Det finns även skolråd på alla skolor och förskolor.

Information om hur klagomålsärenden går till i nuläget har lagts ut på Barn- och utbildnings hemsidan. Medborgardialog angående nya Frösäkersskolan har hållits.

Socialnämnden

Synpunktsvecka har hållits inom IFO. Ett antal möten har hållits med anhörigföreningar och nämnden har en stående punkt på KPR möten. Nämnden har deltagit på öppet möte med allmänheten avseende ensamkommande barn. En första träff med olika innevånargrupper har hållit i Öregrund inför utbyggnad av äldreboendet.

Tekniska

Vi har återkommande dialogmöten med medborgargrupper som exempel fokusgrupper och utvecklingsgrupper, vi tar del av deras önskemål och där möjligt är så för vi in det i vår planering. Renhållningsverksamheten genomför enkätundersökningar med besökare vid återvinningscentralerna.

Matråd genomförs minst en gång per termin på skolor och förskolor. Dessa synpunkter och även de synpunkter vi får genom en ständigt närvarande dialog med våra gäster samlas in på måltidsenhetens respektive matsedelsmöten och gruppleadmöten. Vi har under våren 2018 skickat ut en kostenkät till våra elever i grundskolan.

Kultur och fritid

Medborgare vänder sig ofta till biblioteken med frågor kring samhällsinformation och för att få hjälp med myndighetskontakter och digitala samhällstjänster.

Unga i kommunen

En kommunövergripande styrgrupp har uppdraget att arbeta strukturpåverkande med ungas välbefinnande. Utöver detta vida uppdrag är konstellationen av tjänstepersoner styrgrupp för kommunens ANDTL-arbete (alkohol, nar-

kotika, doping, tobak, läkemedel). Arbetet med att förbättra ungas välbefinnande utgår bla från enkäterna Liv och hälsa ung och LUPP (lokal uppföljning av ungdomspolitik).

Under den årligen återkommande samhällsveckan genomfördes en workshop för åk 8 från Österbyskolan och Olandsskolan tillsammans med organisationen Män för jämställdhet.

Kultur och fritid

Erbjuder attraktiva aktiviteter för ungdomar. Under skolloven erbjuder verksamheten varierande, kostnadsfria lovaktiviteter i samarbete med ett antal aktörer.

Socialnämnden

Samverkan med skolan om hur förvaltningarna arbetar ihop runt barnen. Praktisk utbildning där parterna också lärde känna verksamheternas uppdrag och knöt personliga kontakter. Inom närvårdsarbetet har barn och unga varit i fokus. Politiska styrgruppen har haft en temadag för barn och unga där kommunens samlade resurser runt barnen deltog. I det arbetet ingick även regionens resurser. Socialnämnden och Barn och utbildningsnämnden har i samverkan med samordningsförbundet startat projektet Bryggan. Bryggan är en projektorganisation som ska hjälpa ungdomar mellan 16 och 29 år att bryta hemmasittande beteenden och återgå till skolgång eller praktik.

Tekniska

Varje sommar anställer vi ca 30 st ungdomar som får sommaranställning inom vår enhet Gata och fastighet. Ungdomarna fick komma till oss på så kallade snabbintervjuer där de träffade rekryteringsgruppen som ställde olika korta frågor.

Under första halvåret 2018 har två elever från gymnasiet arbetat på återvinnings-centralerna då de haft ett behov av att bryta av studierna med praktiskt arbete. Stadenheten tar emot ungdomar för praktik främst under sommaren.

Integration

Förskolan har 20 pedagoger som har gått 7,5 hp i flerspråkighet för att underlätta integration.

I januari köpte kommunen in licenser till Polyglutt som är ett digitalt bibliotek på iPaden. Böckerna finns på många olika språk och flera barn kan lyssna på böckerna samtidigt. Det går att lyssna på samma saga på olika språk och barnen får ta del utav varandras olika hemspråk. Nyanlända har studiehandledning och svenska som andra språk, SVA. Biblioteken erbjuder litteratur, tidningar och tidskrifter på flera språk vilket ger nyanlända och utrikesfödda möjlighet att hålla kontakt med sitt modersmål. Biblioteken erbjuder dessutom medier på lättläst svenska.

Under försommaren beviljades §37-medel från Länsstyrelsen för projektet "Föreningsmatchning" med Kultur och fritidsnämnden som projektägare.

Socialnämnden

Inflödet av ensamkommande barn har i stort sett upphört. Därmed så minskar antalet barn som Östhammars kommun har ansvar för, i snabb takt. Detta skapar stora utmaningar i att anpassa verksamheten så att en effektiv och

trivsam boendesituation kan anordnas för kvarvarande.

Tekniska

Möjligheterna för att göra praktik för att kunna arbeta extra och kanske få möjlighet till ett längre vikariat eller en tillsvidare anställning, är stora inom Måltidsenheten. Under praktiken finns det stora möjligheter att öva det svenska språket i ord och skrift samt att lära sig en del av hantverket som köksbiträde. Gata- och Fastighet strävar efter mångfald och arbetar mot ökad mångfald genom anställningar av nya medarbetare, praktikplatser m.m. I parteringsavtalet med entreprenören vid byggnationen av Nya Skolan har vi ställt krav på praktikplatser för att främja integrationen.

Arbetsmarknad och företagande

Barn och utbildning - Grundskolan har en samhällsvecka i år 8 där eleverna får komma i kontakt med olika yrkesrepresentanter. För övrigt på grundskolan är studiebesök på företag vanligt, samt PRAO.

Vuxenutbildningen är mycket viktig för områden som arbetsmarknadspolitik, kompetensförsörjning och regional utveckling.

Socialförvaltningen - Det finns ett väl fungerande samarbete med försäkringskassan, arbetsförmedlingen och primärvården för att aktivt hjälpa personer som är beroende av försörjningsstöd till egen utkomst. För det mest komplexa uppdragen har socialförvaltningen egna resurser som kan ge omfattande stöd till individer att närma sig arbetsmarknaden. I samverkan med Samhall breddat uppdraget som möjliggör att fler av Samhalls brukare kan komma ut på arbetsmarknaden.

Tekniska- I byggprojekt har vi med att det ska finnas möjligheter till praktikplatser på projektet vilket ger chans till att ungdomar på orten får praktik på hemmaplan och kontakt med företagare.

Ekologisk hållbarhet

Bygg- och miljönämnden beskriver att de arbetar mot alla frågeställningar ur ett myndighetsutövningsperspektiv. Vattenkvalitet, naturvård, friluftsliv, energi, klimat, kemikalier och hälsa är frågor förvaltningen hanterar dagligen i den löpande verksamheten. I övrigt har nämnden inte rapporterat specifikt under respektive fokusområde.

Skolan beskriver att de genom ett miljöperspektiv i undervisningen ska ge elever möjligheter både att ta ansvar för den miljö de själva direkt kan påverka och att skaffa sig ett personligt förhållningssätt till övergripande och globala miljöfrågor. Undervisningen ska belysa hur samhällets funktioner och vårt sätt att leva och arbeta kan anpassas för att skapa hållbar utveckling.

Vattenkvalitet

Några mellanstadieklasser har deltagit i utbildning Östhammarsfjärdens dag, där de bland annat fått lära sig vilka fiskar som lever i fjärden, andra vattenlevande djur, fåglar vid kusten samt fått information om enskilda avlopp.

Tekniska förvaltningen har arbetat med uppdrag inom Fyris östra källor. En hydraulisk modell över sjöar och vattendrag runt Österbybruk tas fram för att skapa ett verktyg

där vattenhushållningen i vattensystemet kan studeras.

Då vi verkar i en kommun med begränsad tillgång till dricksvatten beaktar vi det faktum både i stora och små uppgifter, t.ex så har måltidsenheten hittat ett sätt att spara dricksvatten genom att låta bli att spola kranen för att uppnå kallt vatten håller de upp vatten direkt och låter det kyla i kylskåp.

Kommunen har ett nära samarbete med Gästrikre vatten genom Östhammar vatten, i frågor om utredningar av vattentillgångar och behov av vatten av olika kvalitet. Under våren 2018 genomfördes en serie gemensamma workshops där Östhammars kommun och Gästrikre vatten sammanställde befintlig kundskap och tog del av varandras sakkunskap, som ett underlag till en kommunal vattenförsörjningsplan som ska tas fram. Kommunikationsenheten bistod Gästrikre Vatten med spridning av information om kommunens vattenläge vid vattenbristen under försommaren och sommaren 2018.

Ett flertal projekt rullar inom kommunen, med Lokala naturvårdsmedel (LONA), Lokala vattenvårdsmedel (LOVA) och ett EU-projekt, LIFE IP Rich Waters. Vi vill särskilt lyfta projektstarten av fällningsförsöken i Granfjärden under juni månad, där kommunen har ett samarbete med stiftelsen BalticSea2020, för att undersöka möjligheter att minska fosforhalterna i Granfjärden.

Naturvård och friluftsliv

Under 2018 pågår ett Lokalt naturvårdsprojekt (LONA) med syfte att förbättra tillgänglighet till våra många friluftsbad, både fysisk tillgänglighet och ökade möjligheter till nyttjande genom bättre marknadsföring av vad som erbjuds både som badplats och friluftsområde (naturvärden).

Ett brett samarbete pågår också i arbetet med att ta fram en grönstrukturplan för kommunen. Arbetet leds av strategienheten med delaktighet av tekniska förvaltningen samt flera andra. Under 2016-2018 har Upplandsstiftelsen haft i uppdrag att kartlägga kommunens markinnehav, med fokus på tätortsnära områden. Skolor och förskolor i Alunda har besökts för att kartlägga skogar som används för pedagogik och lek. Allt underlag bidrar till en kommande grönstrukturplan som ska visa på viktiga områden att använda för natur och rekreation, samt som en del i arbetet med fördjupade översiktsplaner.

Planenheten och miljöskunnig har under 2017 och våren 2018 utarbetat en metod för att undersöka, avväga och ta hänsyn till naturvärden i detaljplaner.

Särskilt vill vi lyfta projektet inom havsplanering (KOM-PIS-projektet) och arbetet med Regionens satsning på Roslagsstråket. Där kommer strategienheten särskilt arbeta med utvecklingen av Äspeskär

Energi och klimat

Östhammars kommun har i miljömålen antagit en målsättning om fler solcellsinstallationer på kommunägda fastigheter. Under första halvåret färdigställdes en solcellsanläggning på Alma förskolas tillbyggnad och en utredning om lämpliga lokaler för fler solcellsinstallationer har under våren tagits fram. Elljusspårarna har genom samverkan med

föreningarna fortsatt att energieffektiviseras genom konvertering till LED-belysning.

Kommunen satsning på elfordon löper på, men också handverktyg som tidigare drivits med fossila bränslen har fasats ut till förmån för eldrivna. Vad gäller möjligheter för allmänhet och företag i Östhammars kommun att ställa om till elfordon för minskade CO2-utsläpp är snabbladningsstationer färdigställda i Östhammar och Öregrund och vi har arbetat med marknadsföring genom webb av dessa samt de vid kommunhus och Bilstagårdets parkering. Vi har arbetat vidare med vår egen laddningsinfrastruktur tillsammans med Östhammarshem/tekniska/fordonshanteringen för att få detta klart under 2018.

I slutet av mars hölls den världsomspännande klimatmanifestationen Earth Hour. Östhammars kommun stödde manifestationen på olika sätt, bl.a. genom arbete mot skolan med en tävling där i år 16 klasser och förskoleavdelningar i kommunen deltog med olika aktiviteter. Måltidsenheten har arbetat fram en modell för att minska matsvinnet i skolorna och våra övriga verksamheter.

Det är fortsatt stort intresse för solenergi med rådfrågningar till energi- och klimatrådgivningen. Under Albrektsmässan visade vi solcellsmoduler, elbilar och erbjöd info och rådgivning kring dessa tekniker. Vi har även ordnat föreläsningar, visat kommunkontorets egen solcellsanläggning m.m. En ny resepolicy för Östhammars kommun har arbetats fram och antogs under våren, i syfte att minska kommunens klimatpåverkan. Vi har också arbetat vidare med Östhammarsprojektet, ett samarbetsprojekt för att stärka kollektivtrafikresandet på sträckan Öregrund-Uppsala.

Kemikalier och hälsa

Barn- och utbildningsnämnden har en hög måluppfyllelse avseende Giftfri förskola. Målet är långsiktigt satt, utrensning av material innehållande giftiga ämnen pågår enligt en checklista och en detaljerad tidsplan. Alla inköp och nyan-

skaffningar till förskolan ska uppfylla de krav som finns.

Tekniska förvaltningen har i samarbete med förskolorna i Östhammar kommun målsättningar för att minska användningen av plast i våra förskolekök. I arbetet med att ta fram målsättningar och tidsplaner för minskning och/eller utslusning av vissa material/redskap har samtliga kockar på förskolenheterna medverkat. Arbetet har medvetandegjort kockarna som arbetar med ständiga utvärderingar och förbättringar i sitt arbete.

Måltidsenheten har arbetat fram en modell för minska svinnet. Den kallas Östhammarmodellen och är en modell för hur vi kan påverka och åtgärda matsvinnet i vår verksamhet. Enhetens uppdrag är också att bibehålla andelen ekologisk mat på målnivån 25 %, som nu uppnåtts. Utifrån de krav som ställts i kommunens Livsmedelspolicy har kommunen vid upphandling av livsmedel ställt höga krav på djurskydd och uppmuntrar lokala livsmedelsproducenter att delta vid upphandlingar.

Stadenhetens målsättning är att minska kemikalier inom kommunens verksamhetslokaler. Under första halvåret 2018 har kemikalieförbrukningen minskat avsevärt inom stadenheten då nya moderna sätt att städa kemikaliefritt har införts.

I alla upphandlingar som görs för projekt och ramavtal ställer tekniska förvaltningen som krav att entreprenören följer de miljökrav som finns för deras område. Entreprenören lämnar alltid produktblad på aktuella material och färg som används. Upphandlingsenheten följer kommunens målsättningar i miljömål, policy för hållbar utveckling och inköspolicy att i alla inköp och upphandlingar ska beställaren se över om och vilka miljökrav som kan ställas i upphandlingen.

KOMMUNSTYRELSEN- kommunledningsförvaltning och enheten för arbete och sysselsättning

Inledning

Kommunstyrelsen består förutom av tekniska kontoret av:

Lednings- och verksamhetsstöd som stödjer kommunens kärnverksamheter ekonomi, HR, lön, ärendehantering och systematiskt förbättringsarbete för att skapa goda förutsättningar för verksamheterna att nå sina mål.

Strategienheten som stöttar kommunstyrelsen och hantlar ärenden beredskap och säkerhet, slutförvar, översiktsplanering, infrastruktur, delaktighet och inflytande, energi- och klimatfrågor.

Tillväxtkontoret som är en strategisk funktion för samordning av kommunens insatser kopplat till näringslivsutveckling samt kommungemensam kundtjänst.

Enheten för arbete och sysselsättning som hjälper till att förbättra arbetslösas möjligheter till arbete. Målgruppen är arbetslösa med funktionshinder samt nyanlända personer i Östhammar.

Sammanfattning av måluppfyllelse

För Lednings- och verksamhetsstöd är den största satsningen upphandling av ett nytt HR-system i syfte att underlätta kommunens HR-arbete med särskilt fokus på en säker och effektiv lönehantering.

Tillväxtkontoret generellt fokuserar befolkningstillväxten i kommunen. Efter något år av stark utveckling här, har utvecklingen bromsats påtagligt. En förklaring till detta är bristen på bostäder, vilket i sin tur delvis har sin förklaring i brist på detaljplanerad mark för bostäder. För att komma till rätta med detta genomförs nu en handlingsplan som syftar till att säkra nödvändiga resurser som vatten och avloppsrening - så att detaljplanerna kan antas, byggnationer sjösättas och befolkningsökningen tillta igen.

Arbetsmarknaden är fortsatt mycket god i kommunen vilket märks på att de projekt som Enheten för arbete och

sysselsättning driver har svårt att fylla sina plaster med deltagare.

Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Östhammar ska vara en kommun med gott klimat för företag som verkar inom kommunen därför är det glädjande att i hälften av upphandlingar som kommunen gjort har anbud från lokala företag lämnats. Kommunen har lämnat förslag till ändrad placering av busstationen i Gimo. Deltagit i arbetet med ny regional vattenförsörjningsplan. Företagens nöjdhet med kommunen service har ökat inom områdena bygglov och livsmedelskontroll.

Eu:s nya dataskyddsförordning trädde i kraft och kommunen nya dataskyddsbud som har att tillse regelefterlevnaden tillträdde sin tjänst under våren.

Utfallet för ansökningar om medfinansiering av olika infrastrukturprojekt är bättre än förväntat. Fördjupad översiktsplan Alunda fortskrider enligt tidsplan och ÅVS för ett antal projekt löper på och förväntas bli färdiga under 2018. Implementeringen av GIS som också kommer ge bättre planeringsförutsättningar kommer avslutas under 2018 och gå in i drift och förvaltningsläge.

Vattenförsörjningsplanen för VA-nätet väntas beslutas i september.

En hållbar kommun

Ett av kommunens mål är att kustvatten, sjöar och vattendrag i Östhammars kommun ska vara ekologiskt hållbara och kunna användas av människan. Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning. Projektet kompis är ett projekt inom regionen vars mål är förbättrad vattenkvalitet.

Resultaträkning

mnkr				Budget	Progn
	2017	170630	180630	2018	2018
Intäkter	68,6	37,6	43,6	85,9	77,5
Kostnader	-171,2	-82,3	-92,1	-204,1	-196,0
varav personalkostnad	-73,5	-37,3	-42,0	-89,7	
varav lokalkostnad	-5,8	-2,6	-3,1	-6,0	
Nettokostnader	-102,6	-44,8	-48,5	-118,2	-118,4
Delårsbudget	-109,2	-53,6	-58,3	-118,2	-118,2
Delårsresultat	6,6	8,9	9,8	0,0	-0,3

Verksamhetsområde

mnkr			Avvik-
	Delårs-	Utfall	else
	budget		
Politik	-4,5	-3,2	1,4
Stab	-5,4	-3,7	1,7
Strategier	-2,6	-1,5	1,1
Ledn- o verks.stöd	-12,7	-12,3	0,3
Öförutsedda etc	-4,8	-1,3	3,5
Överförm.nämnd	-0,8	-1,2	-0,4
Räddningstj.nämnd	-11,9	-12,3	-0,4
IT-kontor	-6,3	-5,1	1,1
EAS	-4,1	-2,3	1,8
Tillväxtkontor	-5,2	-5,6	-0,4
Slutförvarsenheten	0,0	0,1	0,1
Summa	-58,3	-48,5	9,8
Nettoinvesteringar	11,6	1,5	10,1

Omvärldsanalys och framtida satsningar

Under 2017 och vidare under första halvåret 2018 har VA-frågan seglat upp som en av de viktigaste tillväxtfaktorerna för kommunen. Gästrike Vatten som är huvudman för VA-nätet har drivit på arbetet, att tillsammans med flera professioner inom kommunen, identifiera problemställningarna som kommunen står inför både på kort och lång sikt. Resultatet kommer innebära stora förändringar och investeringar för att täcka behoven av såväl dricksvatten som avloppslösningar för våra tätorter.

Prövningarna gällande slutförvar för använt kärnbränsle har nått en milstolpe då mark- och miljödomstolen samt Strålsäkerhetsmyndigheten lämnade sina respektive yttranden till regeringen, vilket innebär att arbetet går in i en ny fas, regeringens prövning av tillåtlighet enligt miljöbalken och tillstånd enligt kärntekniklagen. Kompletteringar är begärda från verksamhetsutövaren från miljö- och energidepartementet.

Kommunstyrelsen- Teknisk förvaltning

Inledning

Kommunstyrelsen ansvarar för teknisk verksamhet, med teknisk verksamhet avses drift och underhåll av kommunens mark och fastigheter, vi säkerställer rätt städade verksamhetslokaler. Vi ansvarar även för att gator, parker, skog och allmän platsmark förvaltas och underhålls.

Måltidsenheten rymms i uppdraget och dess syfte är att erbjuda barn och ungdomar i förskola och skola samt äldre i särskilt och ordinärt boende bra, säkra och näringsriktiga måltider. Den taxefinanserade avfallshaneringen och renhållningen finns också inom teknisk verksamhet.

Sammanfattning av måluppfyllelse

Tekniska förvaltningen arbetar mot målen enligt plan och ambitionen är att vara i fas på helår.

Enligt gång och cykelbaneplanen så är nu tre banor färdigprojekterade och en är uppstartad med entreprenör. Några av de större lokalförbättringarna är förskolan Alma i Alunda som har byggts ut och befintliga lokaler har verksamhetsanpassats, Kulturhuset Storbrunn har byggts ut och renoverats och invigs den 1 september. Renoveringen av simhallen i Gimo blev lyckad och tillgängligheten förbättrats avsevärt. När det gäller utemiljöer så arbetas det nu med nya skötselplaner och i samband med det är några nya lekplatser under projektering och lekmaterial har bytts ut.

Inom renhållningen har det arbetats med avfallstrappan som bygger på de fem stegen: 1. förebygga 2. återanvända 3. materialåtervinna 4. Energiåtervinna 5. deponera. Inom renhållningen har vi gjort flera insatser som har påverkat hållbarheten i flera perspektiv. Bland annat har sortering och strukturer förtydligats på Återvinningscentralerna och möjligheterna till än bättre sortering har gjorts till exempel kan ett skräp i skinn sorteras för materialåtervinning som inte var möjligt tidigare. Införandet av Återbruk på Återvinningscentralen i Östhammar har varit lyckad, på Återbruket kan man lämna produkter som kan återanvändas, det som är skräp för någon är ett fynd för någon annan, cirkulär ekonomi! Återbruk kommer att införas på samtliga Återvinningscentraler under hösten 2018. Tidigare skickades hårdplast som brännbart men nu har en utsortering gjorts av materialet så att det återvinns istället. Våra mål

inom renhållning är hittills delvis uppfyllda. Inom stadenheten pågår utfasning av kemikaliestäd, målsättningen för minskningen av avkalkningskemikalier har uppnåtts, däremot nådde vi inte målet helt när det gäller golvvård. Måltidsenheten uppnår den målsatta nivån av 25 % andel ekologisk mat, först vid årets slut ser vi om någon ökning skett då mätning sker två gånger per år.

Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Tillhandahålla ändamålsenliga lokaler som väl tillgodoser kommunens egna verksamheters behov och förväntningar.

Behovet av ändamålsenliga lokaler är stort, kommunen växer och anpassningar behövs. Ambitionen hos Tekniska är att i princip aldrig säga nej till något uppdrag, men här har vi under våren behövt ompröva vår inställning då många uppdrag i brist på rätt resurser blir av sämre kvalitet och fördyrade då projekteringstid kortas. Enheten har arbetat med att ta fram en projektbeställningsmodell och resursallokeringsberäkning som vi har för avsikt att implementera under vintern. Vi har också påbörjat ett framtagande av en kommunövergripande lokalförsörjningsplan som ska stödja oss..

Se till att tillgängligheten är god i offentliga miljöer och på allmänna platser

Tillgänglighet är en fråga som alltid finns med vid förändring av fastigheter och utemiljöer, vi statusinventerar under året våra fastigheter för att få rätt information till våra fastighetsregister, det ligger då till grund för uppföljningar och läggs med som punkter vid återkommande ronderingar av fastighetsskötare och förvaltare. Vi är inte riktigt i mål med tillgänglighet i alla utemiljöer, bland annat ska sopkärl ses över så att de anpassas för rullstolsburna eller på annat sätt rörelsebegränsade, under tiden finns de äldre modellerna kvar. Vi har också noterat en del kanter i utemiljöer som behöver justeras och fasas av för smidigare övertransport. Två tillgänglighetsanpassade bussfickor till Gammelbygatan är beställda.

Resultaträkning

mnkr	Budget			Progn	
	2017	170630	180630	2018	2018
Intäkter	242,8	120,1	127,3	251,2	253,7
Kostnader	-293,0	-145,2	-150,8	-299,0	-302,4
varav personalkostnad	-58,8	-28,6	-29,7	-60,0	
varav lokalkostnad	-52,0	-24,3	-24,5	-56,2	
Nettokostnader	-50,2	-25,1	-23,6	-47,8	-48,8
Delårsbudget	-48,5	-25,2	-22,7	-47,8	-47,8
Delårsresultat	-1,7	0,1	-0,8	0,0	-1,0

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs-		Avvik-
	budget	Utfall	
Fysisk, tekn. planering	-5,6	-6,5	-0,9
Gator, vägar, parkering	-10,7	-10,2	0,6
Parker	-3,1	-2,8	0,3
Vård och omsorg	-1,3	-0,6	0,6
Arbetsomr. o lokaler	-0,8	-3,1	-2,2
Kommersiell- o bost v	-0,2	0,4	0,6
Gemensamma lokaler	-1,4	-0,9	0,6
Gemensamma verks.	0,4	0,1	-0,4
Summa	-22,7	-23,6	-0,8

Nettoinvesteringar 132,1 48,1 83,9

Aktivt bidra till att skapa och behålla attraktiva boendemiljöer med tillgång till parker, lekplatser, grönytor och tätortsnära skog.

Under våren och försommaren har tätorternas utemiljöer förbättrats. Bl.a. har fler blommor satts ut, fler ytor fin-klippas samt ett antal platser där invånare och besökare kan sitta ner och njuta av tillvaron har i ordning ställts.

Tillhandahålla gator, vägar samt gång- och cykelvägar som är framkomliga och säkra såväl sommar som vinter.

Det nya GIS-systemet är under implementering men är ännu ej tillgängligt för förvaltningen. För alla de gång- och cykelvägar som i gång- och cykelvägsplanen pekats ut som objekt som skall färdigställas under 1-3 år är projektering beställd. Tre är färdigprojekterade och en är under uppförande.

Ett antal ställen inom Östhammars tätort har fått säkra övergångar bl.a. vid Tomtberga förskola och mellan Edskolan och Frösåkersskolan. Ett antal liknande åtgärder är planerade till Alunda, Gimo och Öregrund.

Stödbelysning har installerats längs Kärleksallén i Östhammar.

En hållbar kommun

Tillhandahålla rena lokaler

För att vara en attraktiv och hållbar kommun behövs det en stabil städorganisation. Städningen har kunskap om hur lokaler ska städas så att de håller under lång tid, de anpassar städteknik efter lokalen och dess beskaftigheter för att undvika städskador som t.ex. fukt i golven. Med hög frekvens av städning och fritt från kemikalier mår fler barn och unga med exempelvis allergier bättre i sin inomhusmiljö inom skola och förskola

Bedriva en kostnadseffektiv förvaltning av kommunala fastigheter, gator, vägar, gång- och cykelvägar, parker, skog och lekplatser.

Efter samtal i arbetsgrupperna så tänker personal till innan de anlitar externa entreprenörer för arbeten som kan utföras i egen regi. Det har lett till att fler enkare och/eller mindre snickeriarbeten och reparationer i egenägda fastigheter utförs av egen personal i olika lågsäsongperioder.

Bedriva en måltidsverksamhet som väl tillgodoser behovet av bra ekologisk näringsriktig kost som är vällagad till förskolor och skolor.

Måltidsenheten uppfyller målet på att 25% av måltiderna är ekologiska

Ha fastigheter med god energihushållning med ekologiskt uthålliga energislag

Ytterligare två fastigheter, Pålkällan och Storbrunn, har anslutits till fjärrvärmenätet under året. Kommunen har fortfarande ett antal fastigheter med direktverkande el. Fokus har under det senare året skiftat från energikonvertering mot att säkra fastigheternas väderskydd. Ekonomiskt resultat.

Ekonomiskt utfall

Förvaltningen uppvisar ett underskott om 0,9 Mkr per halvåret. Helårsprognosen är ett underskott om 1,0 Mkr beroende på högre kostnader för löpande underhåll för såväl verksamhetslokaler som övriga lokaler; kostnader som i viss mån vägs upp av högre intäkter för försäljning av bostadsmark och hitintills låga kostnader för bostadsanpassning.

Omvärldsanalys och framtida satsningar

I en värld där kunder och konsumenter blir alltmer kvalitetsefterfrågande måste kommunen finna sätt att möta denna efterfrågan. En del av lösningen är samverkan i regionen, med andra kommuner såväl som med andra aktörer inom områden med gemensamma beröringspunkter som t.ex. upphandling, gemensamt kompetensutnyttjande, omvärldsanalyser och benchmarking/best practice (som båda handlar om att titta på den som är bäst i klassen och se vad den gör rätt) etc. Ett annat naturligt steg i att utvärdera vilka krav och önskemål invånarna har på de kommunala tjänsterna är att ha än mer tät dialog med invånarna. Ett väl fungerande synpunktshanteringsystem för systematisk behandling av inkomna synpunkter är en förutsättning för att kunna höja kvaliteten. Ytterligare ett sätt att bättre möta ökande kvalitetskrav är genom att dra fördel av och utnyttja de framsteg vi ser inom automatisering och digitalisering.

Vi har byggt upp och anpassat vårt samhälle efter ett visst klimat. De klimatförändringar vi redan ser och de som är att förvänta - i kombination med förtätade stadsmiljöer och teknologiska landvinningar - ställer nya krav på vår infrastruktur, hur vi bygger och hur vi lokaliserar kommunala tjänster. Klimatförändringarna kommer bl.a. innebära fler extremväder med utdragna torrperioder och plötsliga skyfall. En del av dessa risker har belysts och i viss mån hanterats genom tidigare risk- och sårbarhetsanalyser.

Renhållningsverksamheten

Inledning

Renhållningen är ansvarig för insamling, transport och återvinning eller bortskaffande av det hushållsavfall och därmed jämförligt avfall som uppkommer i kommunen, och som inte faller under producentansvaret.

Sammanfattning av måluppfyllelse

Renhållningen jobbar ständigt enligt avfallstrappan 1. Förebygga 2. Återanvända 3. Materialåtervinna 4. Energiåtervinna 5. Deponera.

På samtliga ÅVCer finns möjligheten att lämna kläder, textilier och skor, väskor och skärp i skinn som sedan återanvänds eller materialåtervinns.

På Östhammars ÅVC finns ett återbruk och principen lämna/hämta kommer att införas på övriga återvinningscentraler efter sommaren 2018.

Vid årsskiftet 2017/2018 infördes på samtliga återvinningscentraler utsortering av hårdplast som t.ex. plastmöbler, hinkar etc. Det är plast som tidigare skickades som brännbart.

Hösten 2017 genomfördes en plockanalys på brännbart avfall som kastades på återvinningscentralen, 51% var felsorterat. Vid årsskiftet 2017/2018 infördes att alla säckar ska hållas ut och en ny plockanalys ska genomföras under hösten 2018 för att då få se om aktiviteten gav resultat.

Ekonomiskt utfall

Verksamheten uppvisar ett överkott på 3,3 mnkr vid halvårsskiftet men för helåret prognostiseras ett nollresultat.

Omvärldsanalys och framtida satsningar

I områden där framkomligheten för sopbilen är begränsad skapas gemensamma hus för avfall. Ett låst hus som den enskilde abonnenten har access till. Det låsta huset kan ha en tömningsfrekvens med tätare turer under högsäsong. Access till ett låst hus genererar också en lägre taxa för den enskilde abonnenten.

Idag sorterar vi ut i två kärl, brännbart restavfall och matavfall. I en framtid försätter vi sortera ut matavfall separat men i det andra kärlet lägger vi brännbart restavfall och förpackningar sorterat i påsar med olika färger som sedan sorteras med hjälp av en optisk sortering.

Trenden i samhället är att mängden avfall ökar per person, Renhållningens mål blir då att minska mängden brännbart restavfall. Ett mål som bör ingå i en ny avfallsplan.

Samverkan i regionen med andra kommuner behöver öka, bl.a. i frågor som upphandling, nyttja varandras kompetenser, omvärldsanalyser etc.

En framtida vision för verksamheten är att två kretsloppsparkar ska ersätta dagens återvinningscentraler. Dessa kretsloppsparkar bör ligga en i väster och en i öster.

Utöka organisationen med en miljötekniker/Inspektör som kan arbeta med arbetsmiljö ärenden, åka och inspektera vägar, göra inventeringar av sopkärl, kontrollera om det går att göra uppsamlingsplatser för en del bostadsområden som har trånga och små vägar/gator.

Ett samarbete med Bygg- och Miljö, för att kunna planera bättre hämtställen för sopkärl/sophus vid nybyggen.

Köra sophämtningen i egen regi.

Resultaträkning

mnkr	2017	170630	180630	Budget 2018	Progn 2018
Intäkter	37,9	18,6	18,5	38,9	38,9
Kostnader	-37,9	-16,4	-15,2	-38,9	-38,9
varav personalkostnad	-3,7	-1,8		-3,8	
varav lokalkostnad	0,0	0,0		0,0	
Nettokostnader	0,0	2,2	3,3	0,0	0,0
Delårsbudget	0,0	-0,2		0,0	0,0
Delårsresultat	0,0	2,4	3,3	0,0	0,0
	Del-		Avvik-		
	årsb	Utfall	else		
Nettoinvesteringar	1,0	0,0	1,0		

Lokala säkerhetsnämnden

Resultaträkning

mnkr	2017	170630	180630	Budget	Progn
				2018	2018
Intäkter	0,4	0,2	0,2	0,4	0,4
Kostnader	-0,4	-0,2	-0,1	-0,4	-0,4
varav personalkostnad	-0,2	-0,1	-0,1	-0,2	
varav lokalkostnad	0,0	0,0	0,0	0,0	
Nettokostnader	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0
Delårsbudget	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Delårsresultat	0,0	0,0	0,1	0,0	0,0

Bygg- och miljönämnden

Inledning

Bygg- och miljönämnden handlägger frågor inom flera lagstiftningsområden, bland annat plan- och bygglagen, plan- och byggförordningen, miljöbalken, livsmedelslagstiftningen, alkohollagen, tobakslagen samt lagen om handel med vissa receptfria läkemedel.

Verksamhetens övergripande syfte är att främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden samt en god och långsiktigt hållbar livsmiljö. Detta till skydd för människors hälsa och miljön, både för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Detta uppnås genom bland annat planläggning, lov- och tillståndsgivning samt tillsyn enligt ovan nämnda lagstiftningar.

Sammanfattning av måluppfyllelse

Bygg och miljönämnden ska vara öppen, inbjudande och ha en hög servicenivå mot företag och allmänheten.

Bygg- och miljönämnden ska kännetecknas av god kommunikation, respekt och tillgänglighet.

För att uppnå måluppfyllelse av båda de ovanstående målen har vi genomfört utbildningsinsatser i bemötande och kommunikation. Vi förtydligar strukturer och rutiner. Vi har erfarenhetsutbyte med andra kommuner och medarbetarna ingår i nätverk för sina professioner. Med företagare genomför vi FLIP-möten i syfte att underlätta och samordna deras kontakter med kommunen.

Styrtalen för ovanstående mål är NKI, nöjd kund index, vilket mäts årligen. Resultatet presenteras under våren. De siffror vi nu fått använda vi för att mäta måluppfyllelse för såväl delåret som helåret då inga fler mätningar presenteras under innevarande år.

Utifrån NKI-mätningarna uppfyller vi delvis målen, vilket ska ses som att målen inte nåddes.

Ytterligare styrtal är handläggningstid för bygglov. Dessa mäter vi under en rullande 12-månaders period. Då minskar risken för att säsongsvariationer ger missvisande resultat.

Utifrån handläggningstiderna för bygglov uppfyller vi delvis målen, det vill säga målen nåddes inte.

•Bygg- och miljönämnden ska verka för en minskad negativ miljöpåverkan på vatten

Styrtalet för detta mål är antal inventerade avlopp per år. Måttet är ett helårsmått och är därför svårt att uppnå under första halvåret. Även om antalsmålet halveras har målet inte nåtts under första halvåret.

Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena.

En attraktiv och växande kommun

Bygg- och miljönämnden ska vara öppen, inbjudande och ha en hög servicenivå mot företag och allmänheten.

Vi uppnår målet för NKI för bygglovsärenden och livsmedelstillsyn. Det är en effekt av senare års målmedvetna förbättringsarbeten som bedrivits.

NKI för miljö- och hälsoskyddsärenden uppnår vi inte målet för. Vi tror att vårt arbete med att inventera avlopp kan få negativ påverkan på detta styrtal. Trots bra bemötande och korrekt hantering kan det vara svårt för en kund med ett utdömt avlopp förknippat med stora kostnader att känna sig som en nöjd kund. NKI-värdet har emellertid stigit jämfört med föregående år

NKI för serveringstillstånd uppnår vi inte heller målet för. Orsaker till det är att det är ett relativt nytt ansvarsområde som vi fortfarande håller på att implementera. Vi har dessutom haft hög personalomsättning under den korta tid vi ansvarat för detta område.

Handläggningstid för bygglov baseras på en mätning över rullande tolv månader. För tre- och tioveckors bygglov når vi målet. Viktigt att tänka på att resultatet är den genomsnittliga tiden för samtliga ärenden. I praktiken kan vissa ärenden därför ligga under det satta målet och andra över. Av de inkomna ärendena för tre- och tioveckors bygglov är det 26,1% som överstiger måltalet.

För bygglov med fem veckors handläggningstid uppnår vi inte målet på grund av hög belastning

Resultaträkning

mnkr	2017	170630	180630	Budget 2018	Progn 2018
Intäkter	14,1	7,8	6,8	15,3	15,3
Kostnader	-22,3	-11,2	-10,7	-21,1	-21,6
varav personalkostnad	-16,8	-8,6	-8,3	-17,0	
varav lokalkostnad	0,6	-0,3	-0,3	-0,6	
Nettokostnader	-8,2	-3,4	-3,9	-5,9	-6,4
Delårsbudget	-6,6	-2,8	-2,3	-5,9	-5,9
Delårsresultat	-1,6	-0,6	-1,6	0,0	-0,5

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs- budget	Utfall	Avvik- else
Nämnd	-0,4	-0,4	0,0
Kartverksamhet	-0,4	-0,3	0,1
Bygglovsverksamhet	0,5	0,5	0,0
Planeringsverksamhet	0,0	-0,8	-0,8
Miljö- o hälsoskydd	-2,1	-2,9	-0,8
Summa	-2,3	-3,9	-1,6
Nettoinvesteringar	0,1	0,0	0,1

Bygg- och miljönämnden ska verka för en minskad negativ miljöpåverkan på vatten.

Vi har under det första halvåret inventerat 127 stycken avlopp. Det är en bra siffra jämfört med utfallet för helåret 2017 som var 120 stycken. Avloppsinventeringsappen har gjort det möjligt att uppnå ett betydligt högre antal under detta år.

Avloppsinventeringen fortsätter under andra halvåret. Prognosen är att inventera ytterligare 100 avlopp. Då skulle vi totalt inventera 227 stycken avlopp. Det skulle i sådana fall innebära en 89 procentig ökning jämfört med föregående år. Vi skulle dock inte nå upp till målet om 350 stycken. Stödet och effektiviseringen med hjälp av appen är tydlig men målet om 350 var något för optimistiskt.

Bygg- och miljönämnden ska kännetecknas av god kommunikation, respekt och tillgänglighet.

Vi uppnår målet för NKI för bygglovsärenden och livsmedelstillsyn. Det är en effekt av senare års målmedvetna förbättringsarbeten som bedrivits.

NKI för miljö- och hälsoskyddsärenden uppnår vi inte målet för. Vi tror att vårt arbete med att inventera avlopp kan få negativ påverkan på detta styrtal. Trots bra bemötande och korrekt hantering kan det vara svårt för en kund med ett utdömt avlopp förknippat med stora kostnader att känna sig som en nöjd kund. NKI-värdet har emellertid stigit jämfört med föregående år

NKI för serveringstillstånd uppnår vi inte heller målet för. Orsaker till det är att det är ett relativt nytt ansvarsområde vi fortfarande håller på att implementera. Vi har dessutom haft hög personalomsättning under den korta tid vi ansvarat för detta område.

Ekonomiskt utfall

Periodens resultat är ett underskott på 1,4 mnkr. Huvudorsaken är intäkter som inte kunnat debiteras i samma takt som budgeten är periodiserad. De eftersläpande intäkterna står för 1,1 mnkr av underskottet.

Resterande 0,3 mnkr är en summering av ett flertal mindre poster inom personalkostnader, fortbildningskostnader och licenskostnader. Personalkostnaderna har varit något högre på grund av rådande belastning. Fortbildningskostnader har varit något högre på grund av att insatser har koncentrerats innan verksamheternas högsäsong under sommaren. Licenskostnaderna har varit något högre i samband med komplettering av ny programvara.

Prognosen för helåret är ett underskott på 0,5 mnkr och beror på förväntade ökade personalkostnader på grund av den belastning som råder.

Omvärldsanalys och framtida satsningar

Implementering av EU:s vattendirektiv kommer att ställa

krav på planering och tillsyn så att god vattenstatus uppnås.

Hög konkurrens från andra arbetsgivare och konsult- och bemanningsföretag gör att personalomsättningen är hög trots goda resultat i medarbetarenkäten. Nya värderingar om arbetslivet ställer nya krav på attraktivare arbetsplatser.

Kommunens strävan och potential att växa förutsätter att kommunens planberedskap ökas. Kapacitetsproblem med såväl vatten som avloppsrening gör att planarbetet begränsas och försvåras.

Förorenad mark är ett arbetsområde där mycket återstår att utreda. Vi skulle behöva prioritera dessa utredningar. Handläggning av ärenden gällande förorenad mark är besvärlig att finansiera genom taxa, varför denna typ av uppdrag bör finansieraras till 100 % genom ram.

Vi behöver dra nytta av teknikutvecklingen för att kunna bedriva en effektiv och konkurrenskraftig verksamhet. Vi ser att digitalisering skulle underlätta handläggning och vi behöver även utveckla egna unika verktyg som är specifika för vår verksamhet.

Det finns en ökad förväntan hos våra kunder att få snabb och korrekt handläggning, svar och beslut. Förvaltningen behöver implementera e-tjänster och e-förvaltning.

Belastningen på personalen fortsätter att öka vilket skapar en tuff arbetssituation

Kultur- och fritidsnämnden

Inledning

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för bland annat naturområden, bibliotek, simhallar, friluftsbad, idrottsanläggningar, ishallar och fritidsgårdar, vi ger föreningsstöd till de många föreningar som ordnar egna aktiviteter i kommunen. Vi verkar för att Östhammars kommun ska vara en attraktiv kommun där befolkningen kontinuerligt ökar genom att ge goda förutsättningar för alla invånare att ha en meningsfull fritid.

Sammanfattning av måluppfyllelse

Vi ser att målen på årsbasis för biblioteken och Ung fritid kommer att uppfyllas.

Tyvärr är vi försenade med färdigställande av ett nytt förslag för föreningsbidrag så där kommer inte målet att uppfyllas

Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena

Strategiskt inriktningsområde	Nämndmål
En attraktiv och växande kommun	Kommunens medborgare ska vara nöjda med sin fritid ur ett idrotts- och hälsoperspektiv
	Kommunens medborgare ska vara nöjda med sin fritid ur ett kulturperspektiv.
En öppen kommun	Kommunens unga ska uppleva möjlighet att vara med och påverka i frågor.

Ekonomiskt resultat

Förvaltningen uppvisar ett överskott på 2,6 Mkr per halvåret. Helårsprognosen är ett överskott om 1,5 Mkr. Överskottet uppkommer främst på grund av utfall av personalkostnader, lokalhyror och kapitalkostnader är lägre än budgeterade. T ex är Storbrunn budgeterad för helår men förvaltningen betalar full hyra endast för ett halvår. Investeringstakten är lägre än budget. Investeringarna kommer komma främst under hösten men är budgeterade att ske löpande under året. Sjukskrivningar och vakanser förklarar de lägre personalkostnaderna. Förvaltningen ser inför

hösten att kostnaderna kommer öka på grund av invigning Storbrunn samt att utsmyckning av Storbrunn invändigt kommer inte är fullt ut budgeterade.

Omvärldsanalys och framtida satsningar

Bibliotek

Digitalisering ökar i en allt snabbare takt. Detta innebär både möjligheter och utmaningar. Verksamheten kan utvecklas genom fler digitala tjänster och digitalisering av processer. Biblioteken kan vara en resurs när det gäller att förbättra den digitala delaktigheten.

Förenings- och friluftsliv

Ett ökat samarbete med föreningar/civilsamhälle kan öka engagemanget i lokalsamhället och skapa ökad delaktighet via perspektivinsamling och dialog i frågor som rör kultur och fritidsverksamhet.

Förutom ny struktur för föreningsbidrag är ambitionen att skapa en överenskommelse mellan kommunen och föreningarna som dokumenterar gemensam stävan mot jämlikhet, jämställdhet, barnrätt, inkludering m.m.

Intresset för hälsa är ett snabbt växande område i samhället, med det kommer det också ofta nya rön och kunskaper inom området, likaså trender kring olika träningsformer tenderar att växla oftare. Här är det viktigt att vi fångar de olika växlingarna för att bibehålla en hög medvetenhet hos våra medborgare kring hälsa och motion, vi måste möta upp efterfrågan i tid för att skapa ett livslångt motionerande och kunskap om hälsa hos våra medborgare.

I och med det nya kulturhuset Storbrunn i Östhammar, så möjliggör vi till att fler evenemang för både barn, unga och vuxna kan genomföras. Storbrunn blir en knutpunkt för kultur och evenemang i kommunen och kommer bidra till än fler aktiviteter på fler orter i kommunen.

Inom området Ung fritid behöver vi än mer arbeta för ett starkt samarbete med föreningsliv och skolan, hur kompletterar vi varandra för de ungas bästa, och hur mäter vi nöjdhet och fångar önskemål är prioriterade frågor att finna arbetsformer för.

Genom fortsatt arbete med att utveckla kommunens lokalbokningssystem kan fler kommunala lokaler tillgängliggöras för såväl privatpersoner som föreningar vilket ökar lokalutnyttjandegraden.

Resultaträkning

mnkr	Budget			Progn	
	2017	170630	180630	2018	2018
Intäkter	11,0	5,5	6,9	11,8	12,1
Kostnader	-45,2	-21,3	-23,7	-51,1	-49,9
varav personalkostnad	-14,6	-7,5	-7,9	-16,9	
varav lokalkostnad	-10,7	-5,4	-6,5	-15,3	
Nettokostnader	-34,2	-15,8	-16,7	-39,3	-37,8
Delårsbudget	-36,8	-18,1	-19,4	-39,3	-39,3
Delårsresultat	2,6	2,3	2,6	0,0	1,5

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs-		Avvik-
	budget	Utfall	
Nämnd	-0,2	-0,3	0,0
Turistverksamhet	-0,2	-0,4	-0,2
Hälsa	-0,2	0,0	0,2
Allmän fritidsverksamh	-3,2	-2,9	0,3
Stöd t st.org, allm K.vht	-1,8	-1,8	0,0
Bibliotek	-6,1	-5,6	0,5
Idrotts- o fritidsanlägggn	-6,8	-4,9	1,9
Fritidsgårdar	-0,9	-0,9	0,0
Summa	-19,4	-16,7	2,6
Nettoinvesteringar	3,7	2,9	0,7

Barn- och utbildningsnämnden

Inledning

I barn- och utbildningsnämndens uppgifter ingår bland annat att leda och samordna verksamheten inom: förskola och övrig omsorg, fritidshem, grundskola, grundsärskola, kulturskola, gymnasieskola och vuxenutbildning.

Barn- och utbildningsnämnden ska verka för en helhetsyn på omsorgen, utbildningen och fritiden för barn och ungdom samt för den kommunala vuxenutbildningen. Nämnden ansvarar även för bidragsgivning, tillsyn och uppföljning av barnomsorg i alternativa driftsformer

Sammanfattning av måluppfyllelse

Det är fortsatt ett mycket bra fritidshem och förskola i Östhammars kommun med hög måluppfyllelse och vårdnadshavares nöjdhetsgrad. Andel förskollärare har sjunkit fyra procent sedan senaste mätningen december 2017. Arbetet med att säkra nivån med behöriga förskollärare i förskolan, ser i dagsläget ut att bli en nationell angelägenhet, då det är för få som utbildar sig mot det beräknade behovet. Ett styrtal som mäter andel förskollärare i verksamheten visar att vi börjar ana svårigheten i att rekrytera legitimerad personal

Måluppfyllelse i grundskolan har inte ökat sedan föregående år, snarare minskat. Målen är därmed inte uppnådda eftersom vi dessutom i de nationella målen måste ha en 100 % måluppfyllelse. Däremot så har skillnaden i måluppfyllelse minskat mellan pojkar och flickor i åk 6 och åk 9.

Måluppfyllelsen är i det stora hela god för gymnasiet, men det finns områden för förbättringar.

Under första halvåret kan vi se en ökning av andelen elever som fullföljer allmänna gymnasiala kurser inom vuxenutbildningen. Under första halvåret är den siffran 75 %.

För andelen elever som fullföljer Sfi med godkända betyg är siffran missvisande. Under första halvåret klarade 25 % att avsluta en kurs. Det innebär att 75 % av de påbörjade kurserna fortfarande pågår. En förklaring till varför kursen inte avslutades under första halvåret kan sökas i när kursen påbörjades. De elever som påbörjade en kurs under hösten

2017 har inte hunnit slutföra den, men kommer att göra det under hösten 2018.

Under första halvåret avbröt 21 % av de studerande sina kurser. Det innebär att av alla elever som startade är 79 % kvar i studier. De 21 % som avbröt sina studier gjorde detta pga andra studier, praktiktjänst, arbete eller flytt till annan ort.

Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena

Andel elever som tagit gymnasieexamen inom fyra år

Av 70 tänkta avgångselever avslutade 96,9 % med examen. Sex elever gick ut med studiebevis varav fyra hade ett reducerat program. Två elever med studiebevis hade förlängd studiegång enligt gymnasieförordningens 9 kap. 1 och 7 §§. I den officiella statistiken (SIRIS) om avgångselever redovisas endast elever med studiebevis som är betygssatta i 2 500 gymnasiepoäng, vilket motsvarar att de läst ett fullständigt nationellt program. Elever med reducerat program räknas inte officiellt som avgångselever och deras resultat ingår därmed heller inte i nationell statistik över avgångselever.

Elever med yrkesexamen har ökat sedan föregående år till 95,8 % jämfört med riket 87,3 % och elever med högskoleförberedande examen 100 % jämfört med rikets 90,8 %.

På Forsmarks skola har 23 av 25 tagit examen inom tre år.

Analys examen och studiebevis från nationella program på Bruksgymnasiet.

Resultatet har på totalen försämrats marginellt sedan föregående år och kan förklaras av att vid en liten enhet som Bruksgymnasiet får varje elev ett stort utslag på resultatet och variationerna i andelar kan i överlag bli relativt stora mellan åren.

Utan examen begränsas elevens möjligheter till högskolestudier och yrkesval vilket kan ge långtgående konsekvenser för ungdomarnas liv.

Resultaträkning

mnkr	2017	170630	180630	Budget 2018	Progn 2018
Intäkter	78,8	33,8	37,4	55,8	55,6
Kostnader	-601,5	-292,8	-307,3	-593,1	-592,9
varav personalkostnad	-341,0	-170,0	-176,5	-340,5	-340,5
varav lokalkostnad	-87,7	-43,9	-43,2	-86,7	-86,7
Nettokostnader	-522,8	-259,0	-269,8	-537,2	-537,2
Delårsbudget	-522,8	-261,1	-269,7	-537,2	-537,2
Delårsresultat	0,1	2,1	-0,1	0,0	0,0

Verksamhetsområde

mnkr	Delårsbudget	Utfall	Avvikelse
Nämnd	-0,6	-0,6	0,0
Kulturskola	-3,1	-3,2	-0,1
Förskoleverksamhet	-62,7	-61,8	0,9
Skolbarnsoms+Elvan	-12,2	-12,2	0,0
Grundskola, inkl särskola	-121,1	-122,6	-1,5
Gymnasiesk, gysär	-52,7	-53,8	-1,1
Vuxenutb etc	-7,5	-7,1	0,3
Övrigt	-10,0	-8,6	1,3
Summa	-269,7	-269,8	-0,1
Nettoinvesteringar	2,3	0,1	2,1

En av framgångsfaktorerna är att lärarna i stor utsträckning anpassar sin undervisning efter elevernas behov. I utvärderingar framkommer att det underlättas av relativt små undervisningsgrupper där pedagogerna får mer tid att se varje elev

De nationella målen

De data som presenteras i delårsbokslutet är framtagna från vårt eget system. Det visar sig att de siffrorna inte alltid stämmer med de nationella data som publiceras på Skolverket under hösten. Avvikelsen kan bero på ändring av betyg och sommarskolor och utfallen från detta. Vilket gör att resultaten för delårsbokslutet bör ses som en prognos för bokslutet 2018.

De flesta fritidshem i kommunen arbetar med ett årshjul för att systematisera arbetet som ligger till grund för den pedagogiska planeringen av verksamheten. De fritidshem som idag inte gör det arbetar för att utveckla årshjulet.

Det behövs fler pedagogiska planeringar med tydligare målinriktningar i förskoleklassens verksamhet. Detta underlättas i och med att förskoleklassen blir obligatorisk.

När det gäller lässcreeningen i åk 1, så kan ingen jämförelse göras mot föregående år, då vi har skrivat på styrtalet. Nu gäller att alla som når målen skall ligga mellan stanine 4-10 och inte 3-10. 73,7% av alla elever i åk 1 har nått målet. Motsvarande siffra för stanine 4-10 var 2015 72,2 %. Trots styrtalets förändrade värde så visar tidigare kartläggningar att andel elever som klarar målet har ökat de senaste fyra åren. Fördelningen mellan pojkar och flickor visar att det även i år är pojkarna som är den dominerande delen av de svaga läsarna. 40 av 140 pojkar 28,5 % och 26 av 111 flickor 23 % hamnar inom stanine 1-3. Av de svagaste läsarna är 60 % pojkar.

Ämnesproven i åk 3 visar att andelen som klarar alla delprov i matematik har ökat med 1,3 % till 94 %, däremot har andelen elever som klarat delproven i svenska sjunkit med 2,7 % till 93,5 %. Det är fortsatt flickor som klarar både matematik och svenska i högre grad än pojkar.

Andelen elever i åk 6 som klarat kunskapskraven i alla ämnen har sjunkit något jämfört med föregående år, från 77,1 % till 74,9 %. Det är fortsatt flickor som i högre grad klarar kunskapskraven i alla ämnen, jämfört med pojkar. Dock har skillnaden mellan pojkar och flickor minskat något. På grund av att eleverna läser olika ämnen och olika antal ämnen under åk 6 så är måtten som visas i rapporten inte jämförbara mellan skolenheter.

Det visar sig att måluppfyllelsen både vad det gäller meritvärde, klarat kunskapskraven i alla ämnen samt behörighet till ett yrkesprogram har sjunkit något jämfört med föregående år i åk 9, däremot så har skillnaden mellan pojkar och flickor minskat. Andel elever som klarat kunskapskraven i alla ämnen har sjunkit till 63,2 % från 68 %. Minskningen står framförallt en av våra högstadieskolor för. Andelen elever som är behöriga till ett yrkesprogram är 74 %, jämfört med 79 % föregående år. Meritvärdet har sjunkit till 204 från 211 beräknat på 17 betyg.

Den minskade skillnaden mellan pojkar och flickor i åk

6 och 9, kan bero på att vi har haft fokus på det kompensatoriska uppdraget. En orsak till att det fortsatt är stor skillnad mellan pojkar och flickor i åk 3 är förmodligen pojkars sena läsutveckling, som ger påverkan i alla ämnen.

En anledning till den försämrade måluppfyllelsen kan bero på att vi har fler obehöriga lärare i kommunen än tidigare.

Framledes behöver vi följa elever på individnivå och grupper följas över tid. Av eleverna i nuvarande åk 9 klarade 80,3 % kunskapskraven i alla ämnen när de gick i åk 6. Vi behöver systematiskt fokusera på vad som är väsentligt i undervisningen, det vill säga vad som är centralt för eleverna att lära sig.

Sjuktal personal per verksamhet

Förskolan

Det absoluta talet för sjukfrånvaro halvår 2018, har redan passerat 2017 års sjuktal. Prognosen är att det är korttids-sjukfrånvaron som ökar.

Fritidshemmet

Om prognosen håller i sig enligt siffror för 2018-05-31 kommer våra sjuktal att öka jämfört med föregående år. Hitintills är det måndagar som har störst sjukfrånvaro. Flest antal sjukdagar finns i intervallet 15-90 dagar.

Grundskolan samt grundsär

För lärare i grundskolan och grundsär har framförallt korttidsfrånvaron ökat. Prognosen visar även här att den totala sjukfrånvaron kommer att vara högre än föregående år.

Gymnasiet

0,25 % sjukfrånvaro under första halvåret är ett lågt tal, trots det så ligger det över föregående års totala sjukfrånvaro.

Vuxenutbildningen

Det är få medarbetare där en medarbetare får ett stort utfall på helheten. Väljer att inte redovisa siffror här.

Elevers närvaro

Frånvaron som är över 20 %, oavsett anledning, har ökat totalt i kommunen från 6 % till 9 % och krupit ner i åldrarna. Generellt är det pojkar som har högre frånvaro än flickor i alla åldrar, förutom i åk 4, åk 7 och åk 8 där har flickorna en högre frånvaro än pojkar.

Antal barn/elever i egen verksamhet våren 2017, exkl asylsökande

Ekonomiskt resultat

Barn- och utbildningsnämnden redovisar per juni 2018 ett underskott jämfört med lagd periodbudget om 0,1 mkr (-0,03 %), en budget i stort sett helt i balans. Prognos per helår är en budget i balans, dvs ett resultat +/- noll jämfört med tilldelad årsbudget.

Underskottet inom nämnden återfinns inom verksamheterna kulturskola, grundskola inklusive grundsärskola och gymnasieskola inklusive gymnasiesärskola. Kulturskolan visar ett mindre underskott per sista juni (-0,1 mkr, -2,9%)

Verksamhetsberättelse

vilket beror på personalsatsningar under vårterminen, per helår rapporterar verksamheten en budget i balans. Underskottet inom grundskolan och grundsärskolan (-1,5 mkr, -1,2 %) kommer framförallt av underskott inom egen grundsärskola samt ett mindre underskott inom budgeten för köp av extern verksamhet. Underskottet inom gymnasieskolan och gymnasiesärskolan (-1,1 mkr, -2,0%) kommer i stort sett helt ifrån ökade kostnader för köp av extern verksamhet. Kommunen har ingen egen gymnasiesärskola utan köper verksamhet av framförallt Uppsala kommun och Tierps kommun, verksamhetens kostnader beror på enskilda individers behov och val av program. Underskottet inom grundskolan och gymnasieskolan kan på helår balanseras av den reserv som finns inom förvaltningen (ingår i posten övrigt).

Verksamheterna nämnd (+0,02 mkr, +3,3%), barnomsorg (+1,0 mkr, + 1,4%) , vuxenutbildning (+0,3 mkr, + 4,5 %) och övrigt (+1,2 mkr + 11,4%) visar alla ett mindre överskott per juni. Överskottet inom nämnden kommer av lägre ersättningar än planerat till nämndens ledamöter, prognos är budget i balans per årsskiftet. Överskot-

tet inom barnomsorgen kommer av återhållsamhet inom egen förskola samt ej nyttjad reserv, överskottet balanserar underskott i de egna familjedaghemmen/egen pedagogisk omsorg, prognos är budget i balans per årsskiftet. Överskottet inom vuxenutbildningen kommer av återhållsamhet inom egen verksamhet, prognos är budget i balans per årsskiftet. Överskottet inom posten övrigt kommer av ej nyttjade reserver. Prognos är att posten övrigt kan balansera preliminärt mindre underskott inom grundskolan och gymnasieskolan per årsskiftet.

Barn- och utbildningsnämnden arbetar med en investeringsbudget om 4,5 mkr år 2018, 2,25 mkr i delårsbudget, förbrukat per juni är 0,1 mkr. De största projekten under våren har varit inventarier till Skutans förskola i Öregrund, Öregrunds skola samt Gimo sim- och sporthall. Per helår planeras hela investeringsbudgeten vara förbrukat, de största projekten under året kommer att vara inventarier till Gimo skolområde och Alma förskola.

Socialnämnden

Inledning

Socialnämndens ansvarsområden är primärt äldre- och handikappomsorg samt individ och familjeomsorg (IFO). Inom äldre- och handikappomsorgen återfinns förebyggande arbete, anhörigstöd, vård och omsorgsboende, hemtjänst, gruppboendestäder och annan service inom ramen för lag om stöd och service (LSS). Syftet i sin förlängning är att skapa, så långt möjligt, likvärdiga levnadsvillkor för samtliga innevånare i kommunen.

De primära målgrupperna är äldre och funktionsnedsatta med behov av stöd i sin vardagliga livsföring samt barn och ungdomar i behov av socialt stöd. Även andra grupper av vuxna kan vara i behov av tillfälligt stöd vilket erbjuds av socialnämnden. Större delen av verksamheten beviljas och utförs med stöd av lag, direkt eller indirekt.

Äldreomsorgen har ca 650 anställda och står för ca 90 % av socialnämndens totala personalstyrka. IFO organiserar ca 70 anställda och verkar inom områdena Barn och unga, försörjningsstöd, familjerätt, öppenvård, missbruk och socialpsykiatri mm

Sammanfattning av måluppfyllelse

Attraktiv arbetsgivare

Inom området attraktiv arbetsgivare har mycket arbete utförts för att stärka förvaltningens attraktivitet. Exempel på detta är förstärkt ledningsorganisation som på sikt ska skapa bättre stöd till medarbetare. Nya befattningar inom individ och familjeomsorg (IFO) som ska stödja handläggarna är på väg att växa fram. Åtgärdsprogram efter den genomförda medarbetarundersökningen är upprättade samt ett omfattande arbetsmiljöarbete är genomfört under perioden. Faktorer såsom ex hög personalomsättning bland chefer och medarbetare försvårar arbetet med att skapa upplevelsen av den attraktiva arbetsgivaren. Även den stora delen vakanta tjänster inverkar negativt på verksamhetsutvecklingen. Målen bedöms inte kunna nås.

God kvalitet

Inom området tjänster av god kvalitet har nämnden tagit ett par steg framåt. Från och med maj tas alla biståndsbeslut utifrån modellen ”Individens behov i centrum” IBIC. För att stödja medarbetarna i detta arbete har särskilda guidekort tagits fram. Som tidigare rapporterats har nu det

nya verksamhetssystemet införts fullt ut. Arbete med att säkerställa funktionaliteten och utveckla systemet fortgår det närmaste åren, bland annat kommer ett nytt avvikelsesystem att införas. Nämnden har fortsatt sitt framåtlyftande arbete med välfärdsteknik. Pilotprojekt har startats inom områdena GPS klockor och arbete pågår med rörelsedetektorer samt att wifi och digitala larm är införda i samtliga vård och omsorgsboendena. Inom IFO har en ny organisation införts för att säkerställa kvaliteten inom främst barn och unga. Närmare ledarskap och tydligare uppdrag har redan gett resultat på utredningarnas kvalitet. Anmälningar och placeringar inom enheten barn och unga och andelen våldsärenden har generellt ökat vilket gör att arbetssituationen belastningsmässigt är hög inom IFO. Områden som tydligt förbättrats är ”budget och skuld” som sänkt sina handläggningstider från fyra månader till två veckor. Trots de utmaningar nämnden står inför bedöms målen kunna nås.

Samverkan med sociala företag

Arbete med utvecklande av samverkan med företag som levererar tjänster inom socialnämndens verksamhetsområde pågår. LOV företagen genomgår samma utvecklingsprocess som förvaltningen i och med att dessa också använder det nya verksamhetssystemet. Detta ställer stora utmaningar på dessa leverantörer och skapar viss frustration. Samverkan med Samhall har utvecklats under perioden med att de även fått ansvar för en viss leverans av mat inom hemtjänstområdena. Detta har också inneburit en utveckling av produktionen av matlådor inom kommunen för att kunna stödja en effektiv distribution av dessa. Målet bedöms kunna nås.

Kostnadseffektivitet

Socialnämndens verksamheter kämpar med ekonomiska underskott inom ett flertal områden. Inom vård och omsorg har en handlingsplan upprättats utifrån att komma tillrätta med underskott i den lagstadgade verksamheten. Inom LSS och till viss del inom vård och omsorgsboendena har verksamheten börjat närma sig ett nollresultat. Hemtjänsten är ett område som har en kombination av ökade volymer och samtidigt höga produktionskostnader vilket leder till stora underskott. Behovet av att bemanna med konsultföretag bidrar till de höga kostnaderna, speci-

Resultaträkning

mnkr	2017	170630	180630	Budget 2018	Progn 2018
Intäkter	235,2	124,0	82,7	178,1	164,9
Kostnader	-681,5	-327,2	-321,7	-625,7	-650,5
varav personalkostnad	-368,1	-176,3	-182,3	-344,1	
varav lokalkostnad	-56,0	-26,5	-29,4	-60,8	
Nettokostnader	-446,3	-203,2	-239,0	-447,6	-485,6
Delårsbudget	-428,7	-201,5	-217,8	-447,6	-447,6
Delårsresultat	-17,7	-1,8	-21,2	0,0	-38,0

Verksamhetsområde

mnkr	Delårs- budget	Utfall	Avvik- else
Nämnd	-0,5	-0,4	0,1
Gemensamt socialkont	-12,4	-11,1	1,4
Vård o omsorg enl SOL	-181,0	-189,4	-8,4
o LSS			
Individ o famoms	-24,1	-30,2	-6,1
Flyktingmottagande	0,3	-7,9	-8,2
Summa	-217,8	-239,0	-21,2

Nettoinvesteringar 2,3 1,0 1,3

ellt inom hemsjukvården och IFO. Omställningen utifrån minskningen av ensamkommande barn går bra. Men pga att detta alltid sker i efterskott innebär detta att verksamheten visar på stora underskott. En verksamhet som över åren alltid visat på goda ekonomiska resultat är vuxenheten. De ekonomiska målen kommer trots detta inte att nås.

Ett självständigt liv

Större delen av socialnämndens verksamheter utgår ifrån att stödja människor till ett självständigt liv. I detta arbete blir IBIC mer och mer etablerat arbetssätt. Men utförarverksamheten är större och medför ett större paradigmskifte än inom biståndsenheten varför denna förändring förväntas ta mer tid. Paradigmskiftet består i att stödjande personal går från att överbygga tappade funktioner till att bibehålla och utveckla befintliga förmågor hos brukaren. Teamarbete mellan professionerna blir ett allt mer etablerat arbetssätt på respektive orter. Hemrehabilitering blir en mer etablerad och känd verksamhet. Förstärkning av boendestöd har skett och ska förhindra att grupper med behov mellan LSS och hemtjänst (SoL) att hamna mellan stolarna. Boendestöd arbetar i större utsträckning med arbetssätt som leder till ett självständigt liv. I samband med att utredning och placering av barn har ökat har samtidigt fler barn och familjer fått hjälp av öppenverksamheten Råd och stöd. Målet bedöms kunna nås.

Miljökonsekvenser

I all upphandling beaktas alltid lägsta miljöpåverkan. Nämnden ställer under året om samtlig verksamhet för att kunna bidra i arbetet med källsortering. Allt fler bilar inom förvaltningen är hybrider eller renodlade elbilar. Ny digital teknik ute hos brukarna minskar behovet av persontransporter, ex natttillsyn. Målet kommer att nås.

Aktiv samverkan med andra huvudmän

Samverkan med framför allt Region Uppsala och skolförvaltningen har stärkts. På det strategiska området har samverkan skett med regionen och ett antal rutiner har reviderats som ex finansiering egenvård, rutiner för olika former av missbruk, lag om samverkan vid utskrivning från slutenvård mm. Trygg hemgång från slutenvården och mobila team är några samverkansområden i den operativa verksamheten som har befästs. Arbete med att upprätta ett långsiktigt avtal för närvarandeheten är slutfört inför beslut. Tillsammans med Region Uppsala har ett arbetet med att processa Nära vård 2030 på central nivå påbörjats.

I samverkan med övriga kommuner har ett antal avtal reviderats exempelvis hjälpmedelsavtalet, socialjour och chefsjour. Dessa avtal omsluter en ganska stor del verksamhet som numer sker gemensamt med övriga kommuner i länet. Skolan är en annan viktig part där vi under våren arbetat med att skapa en gemensam bild över varandras uppdrag inom barn och unga. Detta skapar större förståelse och underlättar framtida samverkan. Inom vård och omsorg är det främst samverkan med skolan rörande vård och omsorgscollage som är i fokus. Men även validering av personal och handledarutbildningar samverkas det om.

Tillsammans med Östhammarshem har planering och projektering av nytt äldreboende i Öregrund påbörjats. Målet kommer att nås.

Omvärldsbevakning och innovation

Omvärldsbevakningen sker främst genom ett aktivt följande av regeringen samt deras departement främst då socialdepartementet. Även de olika statliga verk och tillsynsmyndigheter som verkar inom nämndens områden bevakas. Utöver det är de stora undersökningarna från öppna jämförelser och egna kundundersökningar viktiga. Resultatet från öppna jämförelser kommer under oktober november. Avseende innovation inom främst digitaliseringen ligger nämnden långt fram i förhållande till många andra kommuner. Digitala larm och tillsyn, mobil dokumentation och återrapportering och GPS tillsyn är några tjänster som tagits i drift sista året. Nämnden prioriterar detta område och nya tjänster som är på gång är nyckelfri hemtjänst och dosdispensation av läkemedel. Även om inget mätbart mål för detta område är fastställt anser nämnden att beskrivna insatser i hög grad bidrar till att nå kommunens inriktningsmål.

Delaktighet och öppenhet

Målet att alla brukare ska ha en gemensamt upprättad genomförandeplan är i stora drag tillgodosedd. Arbete med IBIC ska säkerställa att kvaliteten i dessa genomförandeplaner fortsätter att utvecklas. Inom regionen påbörjas nu ett arbete med personcentrerad vård där samtliga kommuner är delaktiga. Verksamheten präglas av öppenhet och kontakterna med media har utvecklats. Även om nämnden inte kan uttala sig i enskilda ärenden ska man alltid ta möjligheten i kontakter med media att beskriva hur vi arbetar utifrån ett generellt perspektiv. Målet kommer att nås.

Bemötande, tydlighet och god service

Inom IFO finns klara förbättringsområden avseende handläggningstider och andra bevakningstider. Resursbrister och hög personalomsättning är delförklaringar till denna situation. Som tidigare nämnt så har budget och skuld kraftfullt förbättrat sina handläggningstider. IFO's synpunktsvecka indikerar att brukarna, även om man ibland möts under svåra situationer, är nöjda med bemötandet. Avseende bemötandet inom vård och omsorg kan man från öppna jämförelser utläsa goda resultat. Inom hemtjänsten fortsätter man att tappa i resultat på öppna jämförelser utifrån brukarnöjdhet. Men på frågan om bemötande har hemtjänsten förbättrats från 97 % till 99 % det senaste året. Målet kommer trots detta inte att nås.

Måluppfyllelse utifrån de strategiska inriktningsområdena

En attraktiv och växande kommun

Vara en attraktiv arbetsgivare som kännetecknas av ett gott ledarskap, uppmuntran av medarbetares engagemang samt en god arbetsmiljö

Målet bedöms inte kunna nås för helåret.

Inledningsvis på året har andelen män ökat på förvaltningen, och jämför man december 2017 med juni 2018 så har andelen män ökat från 9,6 procent till 10,1 procent.

Förvaltningen arbetar under 2018 för öka sysselsättningsgraderna inom de yrken där deltid har varit vanligt fö-

rekommende. Bland annat så har VoO:s utannonserade tjänster i större utsträckning erbjudit heltid. Befintliga medarbetare har också i hög grad erbjudits möjligheten till högre sysselsättningsgrad. Andelen heltidsanställda juni 2018 uppgår till 43,8 procent, vilket kan jämföras med december 2017 då den låg på 42,3 procent. Tittar man siffror på utförarverksamheten inom VoO så ligger nivåerna på, 33,8 procent juni 2018, vilket är en klar förbättring från dec 2017 då den låg på 31,0 procent.

Tillhandahålla tjänster av god kvalitet som ger trygghet, delaktighet, inflytande och valfrihet.

Målet bedöms kunna nås för helåret.

Fortsätta utveckla samarbetet med sociala företag, för att leverera värde inom socialnämndens ansvarsområde.

Målet bedöms kunna nås för helåret.

Ett fortlöpande utvecklingsarbete är genomfört med LOV företagen i samband med att även dessa har varit tvungna att byta verksamhetssystem. Detta inkluderar även att de ska rapportera med telefoner. Nämnden deltog på Albrektsmässan och informerade om LOV och RUT.

En hållbar kommun

Verksamhet ska bedrivas kostnadseffektivt med största möjliga nytta för kommuninvånare

Målet bedöms inte kunna nås för helåret.

Insatser ska stärka individen till ett mer självständigt liv

Målet bedöms kunna nås för helåret.

Miljökonsekvenser ska alltid beaktas och negativa miljökonsekvenser ska förebyggas

Målet bedöms kunna nås för helåret.

Byte av den fossildrivna fordonsflottan pågår men då systemet av laddstationer för el/hybridbilar ännu inte är fullt utbyggt har de fossildrivna fordonen inte kunnat bytas ut i önskad utsträckning.

En lärande kommun

Aktivt samverka med andra vårdgivare, huvudmän och civilsamhället

Målet bedöms kunna nås för helåret

Ett antal samverkansdokument och handlingsplaner är framtagna i samverkan med region Uppsala och andra är påbörjade

Genom en aktiv omvärldsbevakning skapa en innovativ och förebyggande socialtjänst som kännetecknas av ständig utveckling

Målet bedöms kunna nås för helåret

En öppen kommun

Socialnämnden ska främja delaktighet, öppenhet och allas lika värde

Målet bedöms kunna nås för helåret

Två medborgardialoger har hållits i samband med planerad utbyggnad av Tallparken. Planering av större medborgardialog som ska ske under hösten har påbörjats. Ett antal anhörigräffar har genomförts under perioden.

Socialnämnden ska ge god service, bra bemötande och en tydlig och förstäelig myndighetsutövning.

Målet bedöms inte kunna nås för helåret

Ekonomiskt resultat

Socialnämndens budgetram för 2018 uppgår till 447,6 mnkr (budgettillskott om 0,5 mnkr till IFO under våren), vilket är en ökning med 4,29 procent jämfört med föregående år. De största blocken är ”Äldreomsorg” och ”Funktionshinder”, följt av ”Individ- och familjeomsorg”, ”Förvaltningsövergripande” och slutligen ”VoO, Gemensamt och Färdtjänst”.

Förvaltningsövergripande verksamhet

De förvaltningsövergripande verksamheterna uppvisar en prognos som för helåret kommer att generera ett överskott om 2,0 mnkr.

Individ- och familjeomsorg

Inom blocket ”Individ- och familjeomsorg” finns kostnader för placeringar, öppenvård, rådgivning, ekonomiskt bistånd och ensamkommande barn. Prognosen för blocket individ- och familjeomsorg är en nettokostnad om 78,8 mnkr 2018 vilket ger ett underskott på -17,4 mnkr.

Kostnaden för myndighetsutövning inom blocket förväntas ge ett underskott på -2,0 mnkr vilket förklaras av höga kostnader för bemanningskonsulter. Här pågår ett arbete för att minska beroendet av bemanningskonsulter.

Insatsen boendestöd ges utifrån nya riktlinjer från och med oktober 2017, där bland annat målgruppen är utvidgad och både socialpsykiatri (IFO) och biståndsenheten (VoO) kan fatta beslut. Utifrån utvidgad målgrupp och förväntat ökat antal ärenden har det skett en utökning av personal. Verksamheten fick förstärkning i budgeten till 2018 och förväntas gå med ett mindre överskott på 0,3 mnkr.

Behovet av familjehem och HVB boenden för barn och unga har ökat och med utvecklingen följer ökade kostnader. Prognosen för 2018 är ett underskott på -8,0 mnkr där underskottet fördelas lika mellan familjehem och HVB barn och unga.

Verksamheten ensamkommande barn beräknas leverera ett underskott på -8,7 mnkr. Prognosen för intäkterna är fortsättningsvis -14,8 mnkr i jämförelse med budgeterade intäkter. Att intäkterna prognostiseras vara så pass mycket lägre än budgeterat beror på en turbulent situation kring åldersbedömningar, överflytt till Migrationsverket samt en

Verksamhetsberättelse

osäkerhet kring vissa ersättningstyper i det nya ersättnings-systemet.

Äldreomsorg

Den totala nettokostnaden för äldreomsorg beräknas till 257,6 mnkr vilket jämfört med en budget på 234,1 mnkr resulterar i ett prognostiserat underskott på -23,5 mnkr. Inom detta block är ordinärt boende samt särskilt boende, äldre de största; och står för 29 procent respektive 52 procent av de budgeterade kostnaderna. Utöver dessa verksamheter ingår SoL-insatser bland annat i form av ledsagning, anhöriganställning samt ej biståndsbedömda verksamheter.

Hemtjänsten inom egen regi beräknas ha en nettokostnad på 73,4 mnkr vilket är en kostnad på 5,5 mnkr över budgeterat. VoO har sedan maj påbörjat ett arbete att utveckla uppföljningen på såväl brukar- som utförarnivå för att på så sätt effektivisera och kvalitetssäkra verksamheten.

Särskilt boende, äldre beräknas under 2018 ha kostnader på 134,8 mnkr jämfört med budgeterade 122,0 mnkr. Likt övriga verksamheter kan detta underskott framförallt förklaras av personalkostnader som överskrider budget men även av driftskostnader för bland annat IT- och leasingkostnader. Här finns en framtagen handlingsplan som förväntas minska kostnaderna, detta bland annat genom ett mer effektivt personalschema som trädde i kraft i maj.

Prognosen för insatser enligt HSL visar ett underskott på -5,3 mnkr vilket fortsatt förklaras av bristen på sjuksköterskor vilket kräver dyra, inhyrda sådana. Bara på Edsvägen beräknas hyrsjuksköterskor kosta 1,2 mnkr under perioden juni till augusti. Målsättningen är inte bara att rekrytera sjuksköterskor och på så sätt minska beroendet av dessa och minska kostnaderna, utan målsättningen är även att rekrytera annan HSL-personal så som arbetsterapeuter och liknande. Ett aktivt arbete görs och har gjorts under året för att nå detta mål.

Funktionshinder

Inom blocket "Funktionshinder" står boende för vuxna och daglig verksamhet för 25,9 mnkr, vilket motsvarar 69 procent av det totala utfallet för blocket, per sista juni. Övriga delar omfattar korttids- och elevhemsboende för barn och unga, personlig assistans samt ledsagning, kontaktperson/familj och avlösning.

2017 redovisade "Funktionshinder" ett underskott på -2,4 mnkr. Budgeten för 2018 har ökat med 20 procent och kostnaderna beräknas öka med 16 procent jämfört med 2017. Ökningen beror till stor del på att daglig verksamhet LOV under 2017 togs över från kommunstyrelsen. Prognosen för detta block ger nettokostnader på 79,6 mnkr, vilket skulle innebära ett resultat i nivå med budget, det vill säga ett resultat om 0 mnkr.

Verksamheten bostad med särskild service vuxna, LSS beräknas ge ett underskott på -1,1 mnkr. I detta ingår även kostnader för nya servicebostäder på Repslagaregatan. Detta kan till stor del förklaras av ökade kostnader inom gruppboende på grund av ökad vårdtyngd med brukare som kräver extra omvårdnad i form av nattvak.

Daglig verksamhet beräknas generera en nettokostnad på 16,7 mnkr, jämfört med budgeterade 15,6 mnkr. Internfak-

tura från Färdtjänst till Daglig verksamhet på 1,5 mnkr som förväntas inkomma i slutet av året förklarar till stor del det prognosticerade underskottet.

Externa placeringar inom SoL beräknas ge ett överskott på 1,8 mnkr vilket förklarar att det förväntade resultatet inom "Funktionshinder" är i balans trots underskott inom såväl bostad med särskild service vuxna, LSS (-1,1 mnkr) och daglig verksamhet, LSS (-1,1 mnkr).

Omvärldsanalys och framtida satsningar

Den demografiska situationen i Östhammar indikerar en volymtillväxten av tjänster för både äldre och funktionsvarierade de närmaste åren. En ny socialtjänstlag är på antågande och första steget i den blir att ge kommunerna rätt att införa förenklad biståndsbedömning av bl a hemtjänst. Detta kommer på sikt att leda till ytterliga behov av hemtjänst. Sedan tidigare har behovet av fler äldreboendeplatser identifierats. Den översyn av LSS som pågår skapar också stor osäkerhet runt kommunens ansvar och finansieringen av hela den verksamheten.

Från allt fler kommuner rapporteras ett ökat inslag av social oro och ohälsa från främst ungdomar, så också i Östhammars kommun. Detta kommer sammantaget att öka den ekonomiska belastningen för kommunen där möjligheten till effektiviseringar är begränsade med nuvarande ambitionsnivå. De tyngsta posterna i nämndens ekonomi är personal, lokaler och placeringskostnader. Den goda arbetsmarknadssituationen medför en påbörjande brist på personal med därtill hörande inflation. Även om den rådande inflationen fortfarande är begränsad så medför den ökade rörligheten på personal löneglidning vilket skapar en underliggande löneförväntning bland redan anställd personal. Om bristen på personal fortsätter att utvecklas kommer lönekostnaderna att kraftfullt öka närmaste åren.

Östhammar kommuns äldreomsorg har sedan tidigare en högre kostnad för lokaler än jämförbara kommuner. En nybyggnation kommer ytterligare att öka kostnaden för lokaler. Nämnden befinner sig samtidigt i en omställningssituation avseende lokaler. Parallellt med att fler vård och omsorgslokaler behöver finns ett överskott av inhyrda lokaler. Solgården, Östero samt delar av vårdcentrum skulle behöva avyttras om dessa inte används för andra ändamål.

I och med minskningen av ensamkommande barn har många placeringsavtal omförhandlats till lägre kostnader för kommunerna. I samband med att tillgången på platser kommer att normaliseras kan man förvänta sig att placeringskostnaderna återigen kommer att stiga. Detta i samband med ökade placeringsbehov skapar fortsatta underskott i nämndens verksamheter.

Kostnaden för matproduktionen till nämndens verksamheter är förhållandevis högt i jämförelse med motsvarande kommuner. Här har ett gemensamt projekt startat tillsammans med skolan och tekniska förvaltningen för att se hur denna verksamhet kan utvecklas.

Bolagen i koncernen

En del av Östhammars kommuns verksamhet bedrivs i andra former än via kommunala nämnder. Nedan redovisas aktiva stiftelser/bolag som tillsammans med kommunen ingår i koncernen.

Stiftelsen Östhammarshem

Verksamhetsområde

Företaget är stiftat av Östhammars kommun. Östhammarshem äger och förvaltar fastigheter i Östhammars kommun.

Måluppfyllelse

Stiftelsen Östhammarshem har till uppgift att förvalta och nyskapa bostadslägenheter för uthyrning. Uthyrningsgraden har under senaste tiden i stort sätt uppnått 100%. Kundnöjdheten mäts vart annat år och presenterades i januari med mycket goda omdömen.

Periodens viktiga händelser

I Alunda på Trädgårdsvägen och i Gimo på Långgatan har nyproduktion avslutats för 23 respektive 17 hyreslägenheter och inflyttade till 100 % uthyrning 1 april respektive 1 maj 2018. Inredning av sex smålägenheter av vinden på fastigheten Stråkvägen 1 i Österbybruk har påbörjats. Östhammars kommun har beställt projektering och framtagande av anbudshandlingar för särskilt boende i Öregrund. Det planerade boendet ”Tallparkshöjden” ersätter Tallparkens 23 platser och utökas till ca 55-60 platser.

Energi- och miljöinsatser

Nytt ventilationssystem projektera och som man planerar att tillämpa i Gimo på Torngatan som har radonproblem att lösa.

IT-baserad styr- och reglerteknik introduceras kontinuerligt för ett effektivt och optimalt energiflöde

Personal

Antal anställda per 2018-06-30 är 17 st.

Ekonomiskt resultat

Delårsbokslut per 2018-06-30 visar ett positivt resultat med 10,6 mnkr.

En del av underhållsåtgärder o reparationer kommer aktiveras i årsbokslut pga. K-3 regler.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Östhammarshem verkar aktivt för att tillmötesgå bostadsefterfrågan och därmed underlätta i näringslivets och arbetsmarknadens rekryteringsarbete. I kommunens mål gällande tillväxt utgör Östhammarshems bostadsbestånd en viktig faktor för utveckling genom att erbjuda hyresbostäder.

Förslag till nya bostadsprojekt är under utredning. Detaljplanearbete bedrivs för framtida bostadsprojekt i Alunda och Östhammar. En affärsmässig och marknadsanpassad

tillväxt under väl avvägd omfattning lägger grunden för en fortsatt stabil och långsiktig ekonomi i företaget.

Östhammar vatten AB

Är ett nybildat bolag som från 1 maj 2017 övertagit kommunens VA-verksamhet. Bolaget är ett ägarbolag och bedriver ingen egen verksamhet. Vattenförsörjningen till kund hanteras genom Gästrike vatten.

Periodens viktigaste händelser

Omfattande åtgärder har vidtagits i samband med stor läcka på ledning mellan Film/Norråsen som förser Österbybruk Vattenverk med vatten.

Ett större underhåll har vidtagits på inloppsgallret i Alunda reningsverk.

Nära samverkan med Räddningstjänst och andra aktörer skedde vid utsläpp av diesel vid olycka inom vattenskyddsområdet i Östhammar. Saneringsarbetet var framgångsrikt och bedömningen är att ingen påverkan skett på grundvattnet.

Miljörapporter och miljöredovisningar avseende 2017 för Östhammars reningsverk visade på stora behov av optimering av processlösningar och åtgärder för att klara gällande villkor.

Fortsatt arbete med att ta fram en vattenförsörjningsplan har skett i nära dialog med tjänstemän och politiker i Östhammars kommun. Status för dagens vattenförsörjning och förutsättningar att komplettera med nya vattentäkter påverkar kommunens utveckling och tillväxttakt. Som ett komplement har även en övergripande bedömning skett av kapacitet för ytterligare anslutningar för kommunens reningsverk.

Ekonomiskt resultat

Omsättningen under perioden januari – juni blev 23,95 MSEK och aktuell prognos för år 2018 indikerar att omsättningen blir cirka 48 MSEK.

Resultatet före finans och skatt (EBIT) för perioden januari – juni blev ett underskott om 0,4 MSEK. Aktuell prognos för år 2018 indikerar ett underskott före finans och skatt om cirka 6 MSEK.

Intäkterna bedöms minska, främst pga. att en stor kund har sänkt sin årsförbrukning. Även kostnaderna minskar något. Investeringarna ser i dagsläget ut att bli enligt plan och uppgå till ca 6,6 MSEK.

Under året kommer en översyn av gränsdragningen mellan underhåll och investeringar ske vilket kan komma att medföra en justering av prognosen under året.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Under perioden har fortsatt fokus varit att dokumentera

Verksamhetsberättelse

status inom samtliga delar i Östhammars Vatten AB samt identifiera nuvarande och kommande behov. Resultatet visar på stort åtgärdsbehov både för dagens verksamhet som för att möta kommunens tillväxt. Då omfattande utredningsarbete fortfarande pågår är det för tidigt att göra en långsiktig bedömning av framtida intäcks- och kostnadsutveckling.

Hargs Hamn AB

Bolaget äger och driver hamnen i Hargshamn.

Hargs Hamn AB ägs till 78 % av Östhammars kommun, till 11% av Hargs Egendom AB respektive Mellansvenska Logistiktransporter AB (MLT AB).

Periodens viktiga händelser

I januari tecknades nytt avtal, 3+1+1 år, med hamnens största kund Vattenfall. Avtalet innebär bland annat att ett nytt pelletslager byggs och tas i bruk i augusti samt att torvhantering kommer fasas ut och ersättas med flis under avtalsperioden.

Planeringen och byggarbeten för Lantmännens etablering fortsätter och beräknas vara avslutade i oktober. Driftsättning har dock försenats på grund av förseningar i garanterad elleverans från Vattenfall vilket innebär att färskt spannmål inte kommer hanteras innevarande år.

Väderförhållanden i leverantörsländer av bränslen har medfört bränslebrist hos värmeverken vilket också påverkat antalet anlöp och aktivitetsnivån i hamnen negativt.

Twisten med SIAAB är avslutad och förlikning har uppnåtts innebärande att hamnen erhållit 1,6 MSEK från försäkringsbolaget Nordic Guarantee.

Ny VD för hamnen tillträdde 2018-04-01 och tidigare VD gick i pension sista juni.

Ekonomiskt resultat

50 fartyg har trafikerat hamnen under perioden, att jämföra med 68 fartyg under samma period år 2017. Omsätt-

ningen under perioden januari – juni blev 19,5 MSEK och aktuell prognos för år 2018 indikerar att omsättningen blir cirka 48 MSEK.

Resultatet före finans och skatt (EBIT) för perioden januari – juni blev ett underskott om 1,5 MSEK. Aktuell prognos för år 2018 indikerar ett underskott före finans och skatt om cirka 0,5 MSEK.

För att redovisa ett nollresultat finns möjlighet att nyttja bokslutsdispositioner i form av upplösning av överavskrivningar.

Årets verksamhet i ett framtidsperspektiv

Innevarande år är bygg- och investeringstungt. Årets totala investeringar uppgår till knappt 50 MSEK och innefattar bland annat Lantmännens anläggningar, Vattenfalls nya pelletshall, nytt hamnkontor, asfaltering av hamnplan och genomfartsled samt breddning- och nya grindar av/vid hamninfart.

Större delen av investeringarna kommer under årets andra halva börja generera intäkter och lägga grunden för att göra verksamheten lönsam igen efter några tyngre år följt av Dannemoras konkurs.

Farledsfördjupningen är nu inkluderad i förslaget till ny nationell infrastrukturplan och trafikverket har under våren genomfört geotekniska undersökningar för att fastställa behov av muddring och sprängning. Upphandling av dessa åtgärder är planerade för hösten 2018 och genomförande planerat 2019-2020. Detta är av stor strategisk betydelse för hamnen då möjligheten att kunna ta emot större fartyg också bör kunna attrahera nya kundgrupper.

Finansiell analys

Delårsbokslut för Östhammars kommun och koncernen omfattar perioden 1 januari – 30 juni. Analysen i delårsbokslutet är en sammanfattning av kommunens finansiella ställning och utveckling. Den bygger på samma finansiella analysmodell som används i årsredovisningen, nämligen perspektiven resultat, soliditet och likviditet.

Resultat

Östhammars kommun visar för första halvåret 2018 ett överskott 14,6 mnkr. Det ska jämföras med ett budgeterat överskott för samma period på 20,0 mnkr. Resultat är en försämring jämfört med motsvarande period 2017.

Under de första sex månaderna 2017 tog Östhammars kommuns löpande driftsverksamhet exklusive avskrivningar och finansnetto i anspråk 93% av skatteintäkter och generella statsbidrag. Tillsammans utgjorde de löpande nettokostnaderna, inklusive avskrivningar och finansnetto, 98% av kommunens skatteintäkter och statsbidrag jämfört med 92 % 2017. Detta är en för hög andel för att det långsiktigt ska finnas utrymme för investeringar.

Soliditet

Soliditet är ett mått som visar hur stor del av kommunens tillgångar som finansierats med skatteintäkter. Soliditeten var vid halvårsskiftet 51% vilket är lite högre jämfört med bokslut 2017. Inklusive samtliga pensionsförpliktelser uppgick soliditeten till 19%, vilket är i nivå med bokslutet för 2017.

Självfinansieringsgraden visar hur stor del av kommunens investeringar under året som finansierats med egna medel, ej lån. Överstiger värdet 100% har alla investeringar under året finansierats med egna medel. Självfinansieringsgraden uppgick till 82%. Endast 53 mnkr förbrukades av investeringsbudgeten, 100 mnkr lägre än budget. Bland investeringar som ligger efter plan finns nya Frösåkersskolan. Investeringarna brukar vara högre under andra halvåret.

Av kommunens totala lån på 420 mnkr betalar vi ingen ränta för 240 mnkr utan får istället betalt för att låna. Responderande lån betalar vi en mycket låg ränta för.

Likviditet

Kassalikviditet är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100% täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel och kortfristiga fordringar. Kommunens likviditet i form av kassalikviditet förbättrades under årets första sex månader till 136%.

Helårsprognos

Kommunens prognos över helårsresultatet är ett underskott på 12 mnkr vilket är en negativ avvikelse jämfört med budgeterat helårsresultat på 37 mnkr.

God ekonomisk hushållning

Enligt lagen om kommunal redovisning ska en kommun i förvaltningsberättelsen lämna uppgifter om årets resultat/prognos efter balanskravsjusteringar. Östhammars kommuns resultat efter balanskravsjusteringar framgår av tabellen nedan

Balanskravsresultat för helårsprognos (mnkr)

Prognosticerat årsresultat 2018	14,6
Reducering av samtliga realisationsvinster, prognos	-0,0
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	14,6
Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	-
Användande av medel från resultatutjämningsreserv	-
Balanskravsresultat	14,6

Förvaltningsberättelse

Resultaträkning		Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
mnkr		2017-06-30	2018-06-30	2017-06-30	2018-06-30
Verksamhetens intäkter	not 1	186,0	151,2	268,1	244,4
Verksamhetens kostnader	not 2	-704,1	-725,5	-754,3	-786,9
Avskrivningar	not 3	-30,3	-29,2	-46,3	-48,1
Verksamhetens nettokostnader		-548,4	-603,5	-532,5	-590,6
Skatteintäkter	not 4	512,0	517,0	512,0	517,0
Generella Statsbidrag o utjämning	not 5	83,5	101,3	83,5	101,3
Finansiella intäkter	not 6	1,4	0,2	1,5	0,4
Finansiella kostnader	not 7	-0,4	-0,4	-4,6	-4,5
Result före extraordinära poster		48,1	14,6	59,9	23,6
Extraordinära poster	not 8	-2,5	-	-2,5	-
Periodens resultat		45,5	14,6	57,4	23,6
Balansräkning		Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
mnkr		2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
TILLGÅNGAR					
ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR					
Immateriella anläggningstillgångar	not 10	18,1	17,1	18,1	17,1
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	not 11	978,9	1 004,0	2 003,2	2 041,6
<i>varav pågående byggnadsproduktion</i>		<i>130,4</i>	<i>139,8</i>	<i>190,2</i>	<i>213,9</i>
Maskiner och inventarier	not 12	68,4	69,0	88,9	88,5
Finansiella anläggningstillgångar	not 13	57,8	57,8	6,2	6,2
Summa anläggningstillgångar		1 123,2	1 147,9	2 116,5	2 153,4
OMSÄTTNINGSTILLGÅNGAR					
Förråd/exploatering	not 14	1,0	0,9	1,0	0,9
Kortfristiga fordringar	not 15	151,2	125,1	160,7	128,7
Kassa och bank	not 16	230,8	191,2	247,1	205,3
Summa omsättningstillgångar		383,1	317,3	408,9	335,0
SUMMA TILLGÅNGAR		1 506,3	1 465,2	2 525,4	2 488,4
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
SUMMA EGET KAPITAL	not 17	734,7	749,3	897,6	921,2
varav Resultatutjämningsreserv		22,3	22,3	22,3	22,3
varav Periodens resultat		23,5	14,6	36,9	23,6
AVSÄTTNINGAR					
Avsättningar för pension o likn förpliktelser	not 18	28,2	29,9	28,2	29,9
Uppskjuten skatt		-	-	37,7	37,6
Övriga avsättningar		14,8	14,8	15,0	15,3
Summa avsättningar		42,9	44,7	80,8	82,8
SKULDER					
Långfristiga skulder	not 19	440,2	439,5	1 159,5	1 178,5
Kortfristiga skulder	not 20	288,5	231,8	387,5	305,9
Summa skulder		728,7	671,3	1 547,0	1 484,4
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR O SKULDER		1 506,3	1 465,2	2 525,4	2 488,4
Poster inom linjen					
Borgensättaganden	not 21	710,1	710,1	710,1	710,1
Pensionsförpl. äldre än 1998, inkl löneskatt	not 22	467,1	468,9	467,1	468,9

Kassaflödesanalys

mnkr

		Kommunen 2017-12-31	Kommunen 2018-06-30	Koncernen 2017-12-31	Koncernen 2018-06-30
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN					
Årets resultat		23,5	14,6	0,0	23,6
Ökning (+) /minskning (-) av avsättningar	not 18	0,4	1,7	6,4	2,0
Rearesultat avyttring av anläggningstillgångar		0,0	0,0	0,0	0,0
Justering för bokslutsdispositioner o skatt	not 9	0,0	0,0	-7,9	-1,2
Koncernmässig justering		0,0	-0,3	0,0	0,0
Justering för av- och nedskrivningar	not 3	59,8	29,2	96,3	48,1
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		83,7	45,2	94,8	72,5
Ökning (-)/minskning (+) kortfristiga fordringar	not 15	25,1	26,1	-13,1	32,0
Ökning (-)/minskning (+) förråd mm	not 14	0,0	0,1	0,0	0,1
Ökning (+)/minskning (-) kortfristiga skulder	not 20	36,5	-56,7	10,9	-81,6
Medel från den löpande verksamheten		145,3	14,7	92,6	23,0
INVESTERINGSVERKSAMHETEN					
Förvärv av immateriella anläggningstillgångar	not 10	-12,0	-1,3	-12,0	-1,3
Förvärv av materiella anläggningstillgångar	not 11,12	-114,7	-52,3	-360,8	-83,4
Förvärv av finansiella anläggningstillgångar	not 13	-30,1	0,0	-10,0	0,0
Försäljning av materiella anläggningstillgångar	not 11,12	166,9	0,0	171,2	0,0
Omfört till omsättningstillg (expl.fastgh)		0,0	0,0	0,0	0,0
Medel från investeringsverksamheten		10,1	-53,6	-211,6	-84,7
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN					
Ökn (+)/minskn (-) av övriga långfristiga skulder	not 19	-24,1	-0,7	241,3	19,0
Ökn (-)/minskn (+) av långfristiga fordringar	not	0,0	0,0	0,0	
Medel från finansieringsverksamheten		-24,1	-0,7	241,3	19,0
PERIODENS KASSAFLÖDE		131,3	-39,6	122,3	-42,7
Likvida medel vid årets början		99,5	230,8	99,5	247,1
Likvida medel vid periodens slut		230,8	191,2	221,8	205,3

Noter

	Kommunen 2017-06-30	Kommunen 2018-06-30	Koncernen 2017-06-30	Koncernen 2018-06-30
1. Verksamhetens intäkter				
Verksamhetens intäkter enligt driftredovisningen	366,0	323,4	468,3	441,0
<i>varav reavinnt vid avyttring av anläggningstillgångar</i>	0,0	0,0	0,0	0,0
Intern poster kommunen/elimineringar inom koncernen	-179,9	-172,3	-200,2	-196,6
Summa verksamhetens intäkter	186,0	151,2	268,1	244,4
2. Verksamhetens kostnader				
Verksamhetens kostnader enligt driftredovisningen	-884,1	-897,8	-954,5	-983,5
<i>varav reaförlust vid avyttring av anläggningstillgångar</i>	-	0	0,0	0,0
Intern poster kommunen/elimineringar inom koncernen	179,9	172,3	200,2	196,6
Summa verksamhetens kostnader	-704,1	-725,5	-754,3	-786,9
3. Avskrivningar				
Planenliga avskrivningar	-30,3	-29,2	-46,3	-48,1
Summa avskrivningar	-30,3	29,2	-46,3	-48,1
4. Skatteintäkter				
Preliminära skatteintäkter	512,4	517,0	512,4	517,0
Slutavräkning föregående år	0,0	0	0,0	0,0
Slutavräkning innevarande år, prognos	-0,4	0	-0,4	0,0
Summa skatteintäkter	512,0	517,0	512,0	517,0
5. Generella statsbidrag och utjämning				
Utjämningsbidrag för inkomstutjämning	76,0	84,6	76,0	84,6
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Regleringsbidrag	-0,1	1,7	-0,1	1,7
Generella bidrag	2,8	3,1	2,8	3,1
Regleringsavgift	-	0,0	-	0,0
Kommunal fastighetsavgift	25,8	29,5	25,8	29,5
Kostnadsutjämningsbidrag	-9,5	-4,9	-9,5	-4,9
Avgift för LSS utjämning	-11,4	-12,7	-11,4	-12,7
Summa generella bidrag och utjämning	83,5	101,3	83,5	101,3
6. Finansiella intäkter				
Ränteintäkter	0,2	0,2	0,3	0,3
Ränteintäkter, kundfordringar	1,2	0,0	1,2	-
Övriga finansiella intäkter	0,0	0,0	0,0	0,1
S:a finansiella intäkter	1,4	0,2	1,5	0,4
7. Finansiella kostnader				
Räntekostnader	-0,4	-0,1	-4,6	-3,7
Övriga finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	-0,6
Bankkostnader	-	-0,3	-	-0,3
Räntekostnader pensionsavsättning	-	0,0	-	0,0
Summa finansiella kostnader	-0,4	-0,4	-4,6	-4,5
8. Extraordinära poster				
VA-verksamheten har överlåtits till bolaget Östhammars Vatten AB. Upparbetat resultat vid överlåtelse tidpunkten var 2,5 Mnkr. Resultatet utbetalades till bolaget för att kunna tillfalla VA-kollektivet. Om VA-verksamheten inte överlåtits utan fortsatt bedrivits som affärsverksamhet inom kommunen hade resultatet istället förts till ett balanskonto för att komma VA-kollektivet till del framöver då affärsverksamheten och övriga kommunala verksamheten inte får sammanblandas. VA-verksamhetens resultat skulle då inte haft någon påverkan på kommunens resultat.	2,5		-2,5	
Summa extraordinära poster	2,5		-2,5	

9. Skatter och bokslutsdispositioner	2017-06-30	2018-06-30	2017-06-30	2018-06-30
Justering obeskattade reserver				1,2
Summa Skatter och bokslutsdispositioner	0,0	0,0	0,0	1,2
10. Immateriella anläggningstillgångar	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Redovisat värde vid årets början	5,1	18,1	5,1	18,1
Årets investeringar	12,0	1,3	12,0	1,3
Årets avskrivningar	-2,4	-2,2	-2,4	-2,2
Överföring från eller till annat slag av tillgång	3,4	0,0	3,4	0
Redovisat värde vid periodens slut	18,1	17,1	18,1	17,1
Avskrivningstid	3-5 år	3-5 år	3-5 år	3-5 år
<i>Linjär avskrivningstid för alla immateriella tillgångar</i>				
11. Mark, byggnader, tekniska anläggningar	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Anskaffningsvärde	1 680,3	1 725,2	3 112,3	3 188,2
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-701,4	-721,2	-1 109,0	-1 146,6
Bokfört värde	978,9	1 004,0	2 003,2	2 041,6
Avskrivningstider	10-50 år	10-50 år	10-100 år	10-100 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga tillgångar</i>				
Redovisat värde vid årets början	1 090,6	978,9	1 892,0	2 003,2
Direktbokn. mot eget kapital (byte av redovisningsprincip)	0,0	0,0	0,0	0
Investeringar	102,1	44,8	360,8	75,9
Värde av avyttringar och uttrangerade anläggningstillgångar	-166,9	-	-170,148	-
Avskrivningar	-42,5	-19,8	-75,1	-37,6
Överföring från eller till annat slag av tillgång	-4,3	0,0	-4,3	-
Redovisat värde vid periodens slut	978,9	1 004,0	2 003,2	2 041,6
12. Maskiner och inventarier	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Anskaffningsvärde	192,3	199,8	234,4	241,8
Ackumulerade av- och nedskrivningar	-123,9	-130,8	-145,4	-153,3
Bokfört värde	68,4	69,0	88,9	88,5
Avskrivningstider	3-20 år	3-20 år	3-20 år	3-20 år
<i>Linjär avskrivning tillämpas för samtliga maskiner och inventarier</i>				
Redovisat värde vid årets början	69,9	68,4	76,0	88,9
Investeringar	12,6	7,5	29,0	7,5
Redovisat värde av avyttr. o uttrangerade anläggningstillg.	-0,578	-	-1,066	0,048
Avskrivningar	-13,5	-6,9	-15,0	-7,9
Överföring från eller till annat slag av tillgång	0,0	-	0,0	-
Redovisat värde vid periodens slut	68,4	69,0	88,9	88,5
13. Finansiella anläggningstillgångar	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Aktier och andelar koncernföretag				
Östhammars Industrifastigheter AB (100%)	0,6	0,6	-	-
Östhammars Vård och Omsorg AB (100%)	1,0	1,0	-	-
Hargs Hamn AB (78%)	36,0	36,0	-	-
Grundfondskapital Östhammarshem	10,0	10,0	-	-
Östhammar vatten	4,3	4,3	-	-
Summa aktier och andelar koncernföretag	51,9	51,9	0,0	0,0
Aktier och andelar				
Gästrike Vatten AB	0,5	0,5	0,5	0,5
SKL företag	0,0	0,0	0,0	0,0
Kommuninvest	1,3	1,3	1,3	1,3
Visit Östhammar AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Övriga	0,1	0,1	0,4	0,4
Summa aktier och andelar	2,0	2,0	2,3	2,3
Förlagsbevis Kommuninvest	3,8	3,8	3,8	3,8
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Långfristiga fordringar				

Förvaltningsberättelse

Ideella föreningar	0,0	0,0	0,0	0
Dannemora Förvaltnings AB	-	-	0,0	0
Summa långfristiga fordringar	0,0	0,0	0,0	0
Summa finansiella anläggningstillgångar	57,8	57,8	6,2	6,2
14. Förråd	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Exploatering bostadstomter	1,0	0,9	1,0	0,9
Övriga förråd och lager	-	-	-	-
Summa förråd	1,0	0,9	1,0	0,9
15. Kortfristiga fordringar	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Kundfordringar	14,4	13,0	24,2	20,2
Upplupna intäkter och förutbetalda kostnader	67,7	73,5	71,6	74,3
Övriga kortfristiga fordringar	69,4	38,7	80,2	34,3
Summa kortfristiga fordringar	151,2	125,1	160,7	128,7
16. Kassa och bank	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Plusgiro	0,0	0,0	16,3	14,1
Bank	230,8	191,2	230,8	191,2
Summa kassa och bank	230,8	191,2	247,1	205,3
17. Eget kapital	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Ingående balans eget kapital enligt fastställd balansräkning	711,2	734,7	857,9	885,1
<i>varav resultatutjämningsreserv</i>	22,3	22,3	22,3	22,3
Direktbokning mot eget kapital Östhammarshem	-	-	2,0	-
Eliminering obeskattade reserver	-	-	-2,1	12,6
Resultatöverföring VA till Östhammar vatten	-	-	2,1	-
Korrigerig Östhammar vatten	-	-	0,8	-
Årets resultat	23,5	14,6	36,9	23,6
Summa eget kapital	734,7	749,3	897,6	921,2
18. Avsättningar	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Avsättning till pensioner				
Ingående avsättning	28,1	28,1	28,1	28,1
Pensionsutbetalningar	-1,2	-0,6	-1,2	-0,6
Nyintjänad pension	-1,6	-1,3	-1,6	-1,3
Ränte- och basbeloppsuppräknningar	0,6	0,1	0,6	0,1
Förändring löneskatt	0,0	0,3	0,0	0,3
Övrigt	2,3	3,1	2,3	3,1
Utgående avsättning till pensioner	28,1	29,9	28,1	29,9
<i>varav Löneskatt</i>	5,5	5,8	-5,5	5,8
<i>Del av avsättningen som tryggats genom försäkring</i>	22,1	23,9	22,1	23,9
Övriga avsättningar				
Återställande av deponi				
Ingående värde vid årets början	14,1	14,8	14,4	15,0
Nya avsättningar	0,4	-	0,6	0,3
Utgående avsättning deponi	14,8	14,8	15,0	15,3
<i>Avsättningen avser återställande av deponi samt efterbehandlingskontroll</i>				
Avsättning obeskattade reserver och uppskjuten skatt				
Redovisat värde vid årets början	-	-	31,6	37,7
Tidigare års ej eliminerade obeskattade reserver	-	-	-	-
Nya avsättningar	-	-	6,1	-0,1
Utgående avsättning	0,0	0,0	37,7	37,6
Summa övriga avsättningar	42,9	44,7	80,8	82,8
19. Långfristiga skulder	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Lån i banker och kreditinstitut	420,0	420,0	1 134,4	1136,0

Skulder till koncernföretag	1,6	1,6		
Anslutningsavgifter och investeringsbidrag	14,6	14,0	39,4	38,6
Medfinansiering Citybanan	0,6	0,6	0,6	0,6
Medfinansiering Hargshamnsbanan	2,0	2,0	2,0	2,0
Övriga långfristiga skulder	1,4	1,3	2,9	1,3
Summa långfristiga skulder	440,2	439,5	1 179,3	1 178,5
20. Kortfristiga skulder	2017-12-31	2018-06-30	2018-12-31	2018-06-30
Leverantörsskulder	109,2	70,9	123,1	99,6
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	156,3	141,0	172,0	153,0
Övriga kortfristiga skulder	23,1	19,9	63,3	69,1
- varav Renhållningsverksambeten	1,0	1,0	1,0	1,0
Summa kortfristiga skulder	288,5	231,8	358,3	305,9
21. Borgensåtaganden	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Stiftelsen Östhammarshem	539,2	539,2	539,2	539,2
Östhammar vatten AB	140,9	140,9	140,9	140,9
Hargs Hamn AB	25,0	25,0	25,0	25,0
S:a kommunägda företag	705,1	705,1	705,1	705,1
Egna hem och småhus	0,2	0,2	0,2	0,2
Föreningar	4,8	4,8	4,8	4,8
Summa borgensåtaganden	710,1	710,1	710,1	710,1

Östhammars kommun har i juni 2009 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 288 kommuner och landsting/regioner som per 2018-06-30 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser.

Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemmarna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt regressavtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlem lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemmarnas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening.

Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Östhammars kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2018-06-30 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 418 873 772 784 kronor och totala tillgångar till 413 618 049 861 kronor. Östhammars kommuns andel av de totala förpliktelserna uppgick till 1 302 624 000 kronor och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 1 297 410 594 kronor.

22. Pensionsförpliktelser	Kommunen	Kommunen	Koncernen	Koncernen
	2017-12-31	2018-06-30	2017-12-31	2018-06-30
Ingående ansvarsförbindelse	480,1	467,1	480,1	467,1
Pensionsutbetalningar	-18,5	-9,6	-18,5	-9,6
Nyintjänad pension	-0,7	5,2	-0,7	5,2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	9,5	1,4	9,5	1,4
Förändring av löneskatten	-2,5	0,4	-2,5	0,4
Ändring av försäkringstekniska grunder	3,8	0,0	3,8	0,0
Övrigt	-4,5	4,4	-4,5	4,4
Summa pensionsförpliktelser	467,1	468,9	467,1	468,9
Varav löneskatt	91,2	91,6	91,2	91,6
Utredningsgrad	96%	96%	96%	96%
Del av pensionsförpliktelserna som tryggats gnm försäkring	0	0	0	0
Antal visstidsförordnanden				
Politiker	3	3	3	3
Tjänstemän	-	-	-	-

Tillämpade redovisningsprinciper

Allmänna redovisningsprinciper

Kommunen följer i huvudsak den kommunala redovisningslagen (KRL), samt de rekommendationer som lämnats av Rådet för kommunal redovisning. Resultaträkning, balansräkning, finansieringsanalys och noter redovisas i mnkr med en decimal varför avrundningsavvikelser kan förekomma.

Intäkter

Enligt rekommendation RKR 18 ska från 2010 investeringsbidrag och anslutningsavgifter tas upp som en förutbetalad intäkt och redovisas bland långfristiga skulder och periodiseras över anläggningarnas respektive nyttjandeperiod. Östhammars kommun följer från och med 2011 denna rekommendation.

Anläggningstillgångar

Maskiner och inventarier med en ekonomisk livslängd överstigande 3 år eller med en anskaffningskostnad överstigande den av RSV fastställda gränsen för direktavskrivning, aktiveras i balansräkningen. För kommunen gäller beloppsgränsen för direktavskrivning 22 tkr.

Avskrivning av materiella anläggningstillgångar görs för den beräknade nyttjandeperioden med linjär avskrivning baserat på anskaffningsvärdet exklusive eventuellt restvärde. Investeringsbidrag som erhållits före 2011 reducerar anläggningstillgångens anskaffningsvärde. Tillgången värderas i dessa fall till nettoanskaffningsvärdet vilket ligger till grund för planenlig avskrivning.

Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter en bedömning av tillgångens nyttjandeperiod, viss vägledning finns i SKL:s förslag till avskrivningstider.

Huvudsakligen tillämpas följande avskrivningstider:

Datorer och servrar	3 - 5 år
Övriga maskiner och inventarier	5 - 20 år
Bilar	5 - 10 år
Verksamhetsfastigheter	10 - 33 år
Fastigheter för affärsverksamhet	20 - 33 år
Markanläggningar	20 - 50 år
Immateriella anläggningstillg	3-5 år

Aktier, andelar, bostadsrätter och mark avskrivs inte.

I kommunen påbörjas avskrivning av anläggningstillgångar månaden efter färdigställandet. Ränta påföres månaden efter att investeringsutgiften skett. Internräntan för 2017 är 1,75%.

Kommunen använder huvudmetoden för redovisning av lånekostnader, d.v.s. lånekostnaderna belastar resultatet för den period de hänför sig till.

Leasing

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 13.1 har kommunen upplysningsplikt om operationella och finansiella leasingavtal. Samtliga leasingavtal redovisas enligt reglerna för operationell leasing i. Operationell leasing innebär att leasingavgiften kostnadsförande. I delårsrapporten lämnas inga upplysningar om

leasing.

Pensionsskuld

Pensionsskulden är den beräknade framtida skuld som kommunen har till arbetstagare och pensionstagare. Den samlade pensionsskulden återfinns under raderna avsättningar för pensioner, kortfristiga skulder och under raden ”pensionsförpliktelser” som inte har upptagits bland skulder och avsättningar. Denna rad ligger under ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Förpliktelser för pensionsåtagande för anställda i kommunen är beräknade enligt RIPS07.

Pensionskostnader för intjänad individuell del redovisas som upplupen kostnad i bokslutet. Den individuella delen betalas till Skandia månatligen (premier på lönedelar överstigande 7,5 ibb) respektive årligen (4,5% premie på årslönen). Under ansvarsförbindelse finns de pensionsförpliktelser som tjänats in av arbetstagare och pensionstagare före 1998.

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 2.1 ska kommunen redovisa pensionsförpliktelser till förtroendevald enligt pensionsreglemente som ansvarsförbindelse och avsättning. Kommunen har 2017 tre förtroendevalda som uppfyller kriterierna och ingår i beräkningen för avsättning och ansvarsförbindelsen.

Återställningskostnader

Åtagandet för återställande av kommunens deponi är från och med 2012 redovisade enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation nr 10.2.

Bidrag till infrastrukturella investeringar

Enligt Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 6.2 har kommunen valt att redovisa bidrag till infrastrukturella investeringar som en direkt kostnad i resultaträkningen.

Sammanställd redovisning

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt den kommunala redovisningslagen kap 8 och utformas enligt god redovisningssed. Det innebär att kommunen upprättar sin sammanställda redovisning på preliminära uppgifter från bolagen. Uppgifterna har dock genomgått revisionsgranskning i varje bolag.

I bokslutet ingår moderbolaget Östhammars kommun och de bolag eller kommunalförbund i vilka moderbolaget direkt eller indirekt innehar en röstandel av minst 50%, nämligen Stiftelsen Östhammarshem (100%), Hargs Hamn AB (78%), Östhammar vatten AB (1%) och de vilande bolagen Dannemora Gruvfastighets AB (100%), Östhammars Vård och Omsorg AB (100%) och Östhammars Industrifastigheter AB (100%)

Den sammanställda redovisningen upprättas enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Med förvärvsmetoden menas att vid förvärvstillfället har förvärvat eget kapital i kommunala bolag eliminerats. Därefter har

intjänat kapital räknats in i koncernens eget kapital. Den proportionella konsolideringen betyder att om de kommunala bolagen ej är helägda tas endast ägda andelar av räkenskapsposterna in i den sammanställda redovisningen.

Bokslutet baseras på Östhammars kommuns värderings- och avskrivningsprinciper. Om principerna väsentligt avviker från varandra i kommun och kommunala bolag justeras bolagens räkenskaper före sammanställningen.

Redovisningsmodell och finansiella nyckeltal

Resultaträkning

Resultaträkningen är en sammanfattning av årets redovisade kostnader och intäkter. Överstiger intäkterna periodens kostnader innebär det att det egna kapitalet ökar och enhetens finansiella styrka förbättras.

Resultaträkningen delas upp i tre olika resultat. Det första resultat som används är ”resultat 1” eller verksamhetens nettokostnader. Det består av intäkter genererade i verksamheten som dragits av mot verksamhetens kostnader och planenliga avskrivningar. Nettokostnaden beskriver det som återstår att skattefinansiera. Underskottet på nettokostnadsnivå reduceras sedan med skatteintäkter och de generella statsbidragen. Finansiella intäkter ökar resultatet och finansiella kostnader minskar resultatet. Det resultat som då erhålls kallas ”resultat före extraordinära poster” eller ”resultat 2”. Det resultat som genereras här ska finansiera årets investeringar och ett eventuellt framtida sparande eller eventuell amortering av långfristiga skulder.

Efter ”resultat 2” kommer extraordinära intäkter och kostnader. Det är poster som inte har något direkt samband med den ordinarie verksamheten som bedrivs i kommunen. Dessa poster blir mer och mer ovanliga i kommuner. Det resultat som nu har framkommit är ”resultat 3” och visar årets resultat för kommunen.

Balansräkning

Balansräkningen beskriver den ekonomiska ställningen vid bokslutstillfället och utgör därmed en förbindelselänk

mellan åren. Den visar det bokförda värdet av kommunens tillgångar och hur dessa har finansierats – externt med främmande kapital (skulder) och internt med eget kapital.

Tillgångarna delas upp i omsättningstillgångar (kassa och bank, placeringar, fordringar, lager) och anläggningstillgångar som är tillgångar som ska innehas och utnyttjas under flera år (ex fastigheter och inventarier). På motsvarande sätt delas skulderna upp i kortfristiga och långfristiga samt avsättningar. Kortfristiga skulder förfaller till betalning inom ett år. De övriga skulderna sträcker sig över flera år. Avsättningar innefattar kommunens pensionsskuld inklusive garantipensioner samt avsättningar för deponier. En avsättning är definitionsmässigt en skuld som man inte vet exakt hur stor den är eller när den ska betalas.

Några finansiella nyckeltal

Kassalikviditet – är ett mått på kommunens kortsiktiga betalningsberedskap. Vid 100 % täcks de kortfristiga skulderna av likvida medel, kortfristiga fordringar och kortfristiga placeringar.

Soliditet – eget kapital i förhållande till totala tillgångar. Beskriver hur kommunens långsiktiga betalningsstyrka utvecklas. Ju högre soliditet desto starkare finansiellt handlingsutrymme.

Eventuella frågor om delårsrapporten besvaras av Fredrik Borgelin,
redovisningsekonom, tel 0173-86120.
Lednings- och verksamhetsstöd 2018-09-25